

ЗАКОН

О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет и циљ закона

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин посебног обезбеђења извршавања финансијских обавеза, на основу уговора о финансијском обезбеђењу који закључују учесници на финансијском тржишту.

Циљ овог закона јесте остваривање и унапређивање правне сигурности и ефикасности у извршавању обавеза на финансијском тржишту, ради очувања и јачања стабилности финансијског система.

Уговор о финансијском обезбеђењу

Члан 2.

Уговором о финансијском обезбеђењу обавезује се давалац обезбеђења да, ради обезбеђења извршења своје или туђе финансијске обавезе, пренесе средство обезбеђења примаоцу обезбеђења или да на том средству установи заложно право у корист примаоца обезбеђења, а прималац обезбеђења обавезује се да, у складу с тим уговором, примљена или еквивалентна средства обезбеђења врати даваоцу обезбеђења по извршењу финансијске обавезе, односно истовремено с тим извршењем.

Давалац обезбеђења, на основу уговора о финансијском обезбеђењу којим се преноси средство обезбеђења, примаоцу обезбеђења:

- 1) преноси право својине на новчаним средствима или финансијским инструментима који су средство обезбеђења;
- 2) преноси потраживање које је средство обезбеђења.

Уговор из става 2. овог члана укључује и репо/реверзни репо уговор о куповини/продаји финансијских инструмената.

Ако је на основу уговора о финансијском обезбеђењу пренето средство обезбеђења – прималац обезбеђења, ако није друкчије уговорено, има право да користи новчана средства и финансијске инструменте који чине средство обезбеђења и да њима располаже, укључујући право на њихово отуђење.

Ако је на основу уговора о финансијском обезбеђењу прималац обезбеђења стекао заложно право на средству обезбеђења, давалац обезбеђења задржава право својине на том средству, односно остаје ималац потраживања које је средство обезбеђења.

Уговором о финансијском обезбеђењу могу се утврдити процедуре за одређивање вредности средстава обезбеђења и/или финансијске обавезе.

Начин закључења и форма уговора о финансијском обезбеђењу

Члан 3.

Уговор о финансијском обезбеђењу може бити посебан уговор или саставни део оквирног или другог уговора, односно општих услова пословања.

Уговор о финансијском обезбеђењу закључује се у писменој или електронској форми, односно на трајном носачу података који омогућава чување и репродуковање изворних података у неизмењеном облику (у даљем тексту: писмена форма).

Субјекти уговора о финансијском обезбеђењу

Члан 4.

Одредбе овог закона примењују се на уговор о финансијском обезбеђењу чије уговорне стране – давалац обезбеђења и прималац обезбеђења – припадају следећим категоријама субјеката:

1) Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, орган јавне власти, укључујући јавноправно тело и организацију у чијој су надлежности послови у вези са управљањем јавним дугом и/или вођењем рачуна корисника јавних средстава, као и Фонд за развој Републике Србије и Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије;

2) Народна банка Србије;

3) финансијска институција са седиштем у Републици Србији над чијим пословањем врши надзор надлежни орган, укључујући банку, друштво за осигурање, брокерско-дилерско друштво, друштво за управљање инвестиционим фондом, инвестициони фонд, друштво за управљање добровољним пензијским фондом, институцију електронског новца, платну институцију, јавног поштанског оператора у вези с финансијским услугама које пружа, друштво које обавља послове факторинга и друштво које обавља послове даваоца финансијског лизинга;

4) учесник у платном систему и систему за поравнање хартија од вредности са седиштем у Републици Србији – укључујући Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности, централног тржишног учесника, агента за поравнање, клириншку кућу и оператора овог система – који обавља послове у складу са законом којим се уређују платне услуге, односно законом којим се уређује тржиште капитала;

5) Европска унија, држава чланица Европске уније, трећа држава, као и орган јавне власти у тим државама, укључујући јавноправно тело и организацију у чијој су надлежности послови у вези са управљањем јавним дугом или интервенцијама у вези с тим управљањем; и/или вођењем рачуна корисника, осим субјеката за чије обавезе јемчи држава, а који не припадају категоријама субјеката из тач. 6), 8), 9) и 10) овог става;

6) Европска централна банка и друге централне банке;

7) Међународни монетарни фонд, Банка за међународна поравнања, Европска инвестициона банка и међународне развојне банке којима се, према пропису Народне банке Србије којим се уређује адекватност капитала банке, додељује најнижи пондер кредитног ризика;

8) финансијска институција у смислу прописа Европске уније над чијим пословањем врши надзор надлежни орган, укључујући кредитну институцију, инвестиционо друштво чија је делатност пружање једне или више инвестиционих услуга, финансијску институцију у смислу прописа Европске уније којима се уређују кредитне институције, институцију са седиштем у држави чланици Европске уније која обавља послове кредитне институције а на коју се не примењују прописи Европске уније којима се уређују кредитне институције, као и институцију са сличним положајем у трећој држави, друштво за осигурање, институцију колективног инвестирања у преносиве хартије од

вредности и друштво за управљање институцијама колективног инвестирања у преносиве хартије од вредности;

9) централни тржишни учесник, агент за поравнање и клириншка кућа у смислу прописа Европске уније којима се уређује коначност поравнања у платним системима и системима за поравнање хартија од вредности, укључујући институцију која обавља сродне послове на тржишту фјучерса, опција и других финансијских деривата у складу с прописима државе чланице;

10) правно лице које као заступник или на други начин делује у име и/или за рачун субјеката из тач. 1) до 9) овог става или имаоца дужничких хартија од вредности или других преносивих сејуритизованих инструмената дуга које су издала та лица.

Држава чланица Европске уније у смислу овог члана је и држава потписница Уговора о Европском економском простору.

Трећа држава у смислу овог члана јесте страна држава која није држава чланица Европске уније, нити држава потписница Уговора о Европском економском простору.

Финансијска обавеза

Члан 5.

Финансијска обавеза је обавеза чије је извршење обезбеђено уговором о финансијском обезбеђењу а по основу које поверилац има право на новчано намирење и/или право да му се предају, односно пренесу финансијски инструменти.

Финансијска обавеза може бити садашња или будућа, условна или безусловна, стална или повремена, одредива по врсти и/или класи, као и друга финансијска обавеза која произлази из уговора, у складу са законом.

Финансијска обавеза може гласити на динаре или на страну валуту.

II. СРЕДСТВА ОБЕЗБЕЂЕЊА

Врсте средстава обезбеђења

Члан 6.

Средства обезбеђења, у смислу овог закона, могу бити:

- 1) новчана средства;
- 2) финансијски инструменти;
- 3) кредитна потраживања.

Приходи и други приливи који проистичу из средстава обезбеђења припадају примаоцу обезбеђења, ако уговором о финансијском обезбеђењу није друкчије утврђено.

Стицање, односно пренос новчаних средстава, финансијских инструмената и кредитних потраживања који су средства обезбеђења у смислу овог закона између резидената и/или нерезидената – субјеката из члана 4. овог закона, као и установљавање заложног права на тим средствима, врши се у складу са ограничењима утврђеним прописима којима се уређује девизно пословање.

На извештавање о пословима с финансијским дериватима који се, у складу с прописима којима се уређује девизно пословање, закључују између резидената и/или нерезидената – субјеката из члана 4. овог закона, уз које су дата средства обезбеђења у смислу овог закона – примењују се одредбе

прописа Народне банке Србије којим се уређује обављање послова с финансијским дериватима.

Новчана средства

Члан 7.

Новчана средства, као средство обезбеђења, јесу динарска или девизна средства на депозитном, платном или другом одређеном новчаном рачуну.

Новчана средства из става 1. овог члана не односе се на готов новац.

Финансијски инструменти

Члан 8.

Финансијски инструменти, као средство обезбеђења, јесу хартије од вредности, инструменти тржишта новца и други финансијски инструменти у смислу закона којим се уређује тржиште капитала.

Финансијски инструменти из става 1. овог члана који се издају у Републици Србији могу бити искључиво у дематеријализованом облику у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, а страни финансијски инструменти из тог става морају бити евидентирани у одговарајућем регистру или на рачуну тих инструмената и слободно преносиви, односно морају бити инструменти којима се може трговати.

Финансијски инструменти из става 1. овог члана не могу бити сопствене акције даваоца обезбеђења.

Вредност финансијских инструмената као средстава обезбеђења утврђује се према њиховој тржишној вредности, ако уговором о финансијском обезбеђењу није друкчије утврђено.

Када су финансијски инструменти средство обезбеђења у смислу овог закона, на уговоре о финансијском обезбеђењу примењује се право државе у којој се налази седиште овлашћене институције која води регистар ових инструмената, односно рачун на коме су регистровани ти инструменти, а по питањима која се односе на следеће:

- 1) врсту и правну природу финансијских инструмената и права из тих инструмената;
- 2) захтеве у вези са закључивањем уговора о финансијском обезбеђењу и давањем финансијских инструмената као средстава обезбеђења;
- 3) утврђивање права према трећим лицима у односу на финансијске инструменте;
- 4) поступке намирања потраживања и нетирања по наступању услова за реализацију финансијских инструмената као средстава обезбеђења.

Кредитна потраживања

Члан 9.

Кредитна потраживања, као средство обезбеђења, јесу новчана потраживања из уговора о кредиту који одобрава банка или друго лице које, у складу са законом, може одобравати кредите.

Под кредитним потраживањима из става 1. овог члана подразумевају се и новчана потраживања из уговора о кредиту који одобрава кредитна институција или друга институција која обавља послове кредитне институције из члана 4. став 1. тачка 8) овог закона.

Само субјекти из става 1. овог члана могу као средство обезбеђења уговорати, преносити и стицати кредитна потраживања код којих је дужник физичко лице, у складу са ограничењима која су утврђена законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Банка може, као средство обезбеђења, уговорати и преносити новчана потраживања према правном лицу из уговора о кредиту, у складу са ограничењима утврђеним законом и прописима Народне банке Србије којима се уређује управљање ризицима у банци.

Кредитно потраживање може бити средство обезбеђења ако је дужник по кредитном потраживању, при закључењу уговора о кредиту или накнадно, учинио следеће:

1) дао сагласност за пренос и обраду само оних података који су примаоцу обезбеђења неопходни ради реализације тог средства обезбеђења а који се у складу са законом сматрају банкарском или другом тајном;

2) дао изјаву да неће извршити пребијање свог потраживања према повериоцу с кредитним потраживањем повериоца које је дато као финансијско обезбеђење, док траје то обезбеђење.

Право даваоца обезбеђења на приливе који проистичу из кредитних потраживања која су дата као средство обезбеђења не утиче на права примаоца обезбеђења по основу тог обезбеђења утврђена уговором о финансијском обезбеђењу.

Еквивалентна средства обезбеђења

Члан 10.

Еквивалентна средства обезбеђења су:

1) код новчаних средстава – новчана средства у истом износу и истој валути;

2) код финансијских инструмената – финансијски инструменти истог издаваоца који чине део исте емисије или класе финансијског инструмента, исте су номиналне вредности, исте валуте и истих других основних елемената као првобитно дата средства обезбеђења, или друга средства обезбеђења ако је то утврђено уговором о финансијском обезбеђењу.

На еквивалентна средства обезбеђења, односно на остваривање права и извршавање обавеза по основу тих средстава обезбеђења – примењују се одредбе уговора о финансијском обезбеђењу које се односе на првобитно дата средства обезбеђења.

III. ДАВАЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И ПРОМЕНА СРЕДСТАВА ОБЕЗБЕЂЕЊА

Давање средстава обезбеђења

Члан 11.

Одредбе овог закона примењују се само на уговоре о финансијском обезбеђењу код којих су примаоцу обезбеђења дата средства обезбеђења, односно код којих су прималац обезбеђења, његов заступник или друго лице које делује у његово име и/или за његов рачун, на основу пренетих средстава обезбеђења или установљеног заложног права, стекли државину или контролу над средством обезбеђења (у даљем тексту: давање средстава обезбеђења), о чему се може обезбедити одговарајући доказ у писменој форми (у даљем тексту: писмени доказ).

Прималац обезбеђења стиче средство обезбеђења, односно заложно право на средству обезбеђења у тренутку кад му је то средство обезбеђења дато.

Писмени доказ о давању средства обезбеђења сматра се одговарајућим ако се на основу њега може јасно утврдити да је средство обезбеђења дато у складу са уговором о финансијском обезбеђењу.

Ради утврђивања да је средство обезбеђења дато, довољно је пружити писмени доказ о следећем:

1) да су новчана средства одобрена и/или евидентирана на одређеном новчаном рачуну – ако се као средство обезбеђења дају новчана средства;

2) да су финансијски инструменти пренети на одређени рачун финансијских инструмената, односно да је уписано заложно право на финансијском инструменту у корист примаоца обезбеђења – ако се као средство обезбеђења дају финансијски инструменти;

3) да је примаоцу обезбеђења, уз уговор о финансијском обезбеђењу, достављен списак кредитних потраживања који обавезно садржи податке о дужнику тог потраживања, износу кредитног потраживања (главница, камата и накнаде) и датуму давања сагласности и изјаве из члана 9. став 5. овог закона – ако се као средство обезбеђења дају кредитна потраживања.

Сматра се да је кредитно потраживање као средство обезбеђења дато и кад дужник и/или треће лице нису обавештени о преносу тог потраживања, с тим да се дужник који је обавезу по основу овог потраживања извршио даваоцу обезбеђења – ослобађа те обавезе ако за тај пренос није знао.

Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности прописује ближе услове и начин евидентирања преноса финансијских инструмената, односно уписа заложног права на финансијском инструменту као средстава обезбеђења по основу уговора о финансијском обезбеђењу.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин евидентирања преноса новчаних средстава и кредитних потраживања као средстава обезбеђења по основу уговора о финансијском обезбеђењу.

Право коришћења и располагања заложеним средствима обезбеђења

Члан 12.

Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити да прималац обезбеђења има право коришћења средства обезбеђења на коме је уписано његово заложно право (у даљем тексту: заложено средство обезбеђења) и/или располагања заложеним средством обезбеђења.

Обим и садржина права коришћења и располагања из става 1. овог члана уређују се уговором о финансијском обезбеђењу, а та права могу бити једнака правима која би прималац обезбеђења имао да је власник тог средства обезбеђења.

Ако прималац обезбеђења користи заложено средство обезбеђења и/или располаже њиме, дужан је да:

1) најкасније на дан доспећа финансијске обавезе врати, односно пренесе иста или еквивалентна средства обезбеђења даваоцу обезбеђења, у складу са уговором о финансијском обезбеђењу; и/или

2) на дан доспећа финансијске обавезе, ако је то утврђено уговором о финансијском обезбеђењу, изврши пребијање вредности средстава

обезбеђења с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе.

Ако прималац обезбеђења, у складу са ст. 1. и 2. овог члана, отуђи заложено средство обезбеђења – заложно право примаоца обезбеђења на том средству обезбеђења престаје да постоји, а треће лице стиче то средство без терета.

Право коришћења и располагања из овог члана престаје извршењем финансијске обавезе или намирењем из средства обезбеђења извршеним у складу с чл. 15. и 16. овог закона или нетирањем потраживања и обавеза извршеним у складу с чланом 17. овог закона.

Прималац обезбеђења дужан је да при коришћењу заложеног средства обезбеђења и располагању њиме поступа с повећаном пажњом, према правилима струке и обичајима (пажња доброг стручњака), узимајући у обзир тржишне околности.

Прималац обезбеђења код залогe кредитног потраживања нема права из овог члана.

Промена средстава обезбеђења

Члан 13.

Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити промена средстава обезбеђења, и то:

1) обавеза даваоца обезбеђења да пружи, тј. да да додатна средства обезбеђења ако се смањи вредност средстава обезбеђења у односу на финансијску обавезу;

2) право даваоца обезбеђења да повуче део средстава обезбеђења ако се повећа вредност средстава обезбеђења у односу на финансијску обавезу;

3) право даваоца обезбеђења да замени дато средство обезбеђења другим средством обезбеђења најмање исте вредности.

Ако у складу са ставом 1. тачка 3) овог члана врши замену средстава обезбеђења, давалац обезбеђења дужан је да нова средства обезбеђења пружи, тј. да их да примаоцу обезбеђења најкасније у тренутку повлачења, односно замене раније датих средстава обезбеђења.

На нова, односно додатна средства обезбеђења примењују се одредбе уговора о финансијском обезбеђењу које се односе на првобитно дата средства обезбеђења.

Право даваоца обезбеђења на повлачење, односно замену датих средстава обезбеђења не утиче на права примаоца обезбеђења по основу средстава обезбеђења утврђена уговором о финансијском обезбеђењу.

IV. РЕАЛИЗАЦИЈА СРЕДСТАВА ОБЕЗБЕЂЕЊА

Услови за реализацију средстава обезбеђења (енг. *Enforcement event*)

Члан 14.

Услови за реализацију средстава обезбеђења јесу неизвршење доспеле финансијске обавезе или други сличан догађај или околност која се односи на једну од уговорних страна а који су предвиђени уговором о финансијском обезбеђењу и по чијем наступању:

1) прималац обезбеђења стиче право да своје потраживање намири

вансудским путем из средства обезбеђења у складу с чл. 15. и 16. овог закона; и/или

2) врши се нетирање потраживања и обавеза између даваоца обезбеђења и примаоца обезбеђења у складу с чланом 17. овог закона.

Реализација средстава обезбеђења врши се на начин утврђен уговором о финансијском обезбеђењу, у складу с чл. 15. до 17. овог закона.

Реализација средства обезбеђења, ако друкчије није утврђено уговором о финансијском обезбеђењу, извршава се на следећи начин:

1) без достављања претходног обавештења, односно упозорења о намери реализације средстава обезбеђења, било даваоцу обезбеђења, било дужнику по финансијској обавези (ако то није исто лице као давалац обезбеђења);

2) без сагласности или одлуке суда, органа јавне власти или било ког другог лица;

3) без јавне продаје или било ког другог прописаног начина реализације;

4) без утврђивања посебног рока који мора протећи од наступања услова за реализацију средстава обезбеђења до те реализације.

На реализацију средстава обезбеђења не утиче покретање/отварање поступка стечаја, ликвидације или примена мере реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења, нити било која одлука или сагласност надлежног органа у том поступку може бити претходни или накнадни услов за реализацију средства обезбеђења.

Новчана средства и финансијски инструменти на којима је установљено заложно право у складу са овим законом – изузета су од извршења у смислу закона којим се уређује извршење и обезбеђење.

Намирење потраживања из заложених средстава обезбеђења

Члан 15.

По наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу с чланом 14. овог закона, прималац обезбеђења нема више обавезу да даваоцу обезбеђења врати примљена или еквивалентна средства обезбеђења, већ своје потраживање може намирити из заложених средстава обезбеђења, на следећи начин:

1) непосредним намирењем из новчаних средстава која су средство обезбеђења, тако што вредност новчаних средстава пребије с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе;

2) продајом или присвајањем, тј. задржавањем у својину финансијског инструмента који је средство обезбеђења (прималац обезбеђења стиче право својине над финансијским инструментом);

3) продајом или присвајањем, тј. задржавањем кредитног потраживања које је средство обезбеђења (прималац обезбеђења постаје ималац тог потраживања).

Прималац обезбеђења намирује се продајом заложеног средства обезбеђења тако што вредност новчаних средстава остварених продајом средства обезбеђења пребије с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе.

Прималац обезбеђења намирује се присвајањем заложеног средства

обезбеђења – стицањем права својине на финансијском инструменту, односно стицањем кредитног потраживања тако што вредност присвојеног средства обезбеђења пребије с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе.

Присвајање заложеног средства обезбеђења могуће је само ако су прималац и давалац обезбеђења изричито уговорили то присвајање, као и начин утврђивања вредности средстава обезбеђења у том случају.

Прималац обезбеђења дужан је да евентуални вишак вредности зложених средстава обезбеђења преостао након намирења потраживања без одлагања врати даваоцу обезбеђења. У супротном, дужан је да даваоцу обезбеђења плати прописану затезну камату за период од дана намирења до дана враћања вишка вредности.

Прималац обезбеђења дужан је да, најкасније наредног дана од дана намирења потраживања из средстава обезбеђења, даваоцу обезбеђења и, ако то није исто лице, дужнику по финансијској обавези – достави обавештење о намирењу потраживања, које обавезно садржи податак о износу тог намирења и податак о евентуалном вишку вредности из става 5. овог члана.

Прималац обезбеђења дужан је да при намирењу потраживања, односно утврђивању вредности средства обезбеђења и израчунавању финансијске обавезе поступа с пажњом доброг стручњака, узимајући у обзир тржишне околности.

Намирење потраживања из стечених средстава обезбеђења

Члан 16.

Ако је стекао средство обезбеђења у складу са уговором о финансијском обезбеђењу из члана 2. став 2. овог закона – прималац обезбеђења по наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу с чланом 14. овог закона нема више обавезу да даваоцу обезбеђења врати примљена или еквивалентна средства обезбеђења, већ своје потраживање може намирити из стечених средстава обезбеђења.

На намирење потраживања примаоца обезбеђења у случају стечених средстава обезбеђења сходно се примењују одредбе о намирењу потраживања из зложених средстава обезбеђења из члана 15. ст. 3. до 7. овог закона.

Нетирање по основу превременог доспећа или престанка обавеза

(енг. *Close-out netting*)

Члан 17.

Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити да се, по наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу с чланом 14. овог закона, аутоматски или на захтев уговорне стране, предузима следеће:

1) међусобне обавезе по основу једног или више уговора о финансијском обезбеђењу сматрају се доспелим и изражавају се као новчане обавезе или престају и замењују се новим новчаним обавезама, у складу с њиховом процењеном текућом вредношћу, односно вредношћу која је утврђена на начин из уговора о финансијском обезбеђењу; и/или

2) врши се нетирање (пребијање) међусобних потраживања и обавеза по основу једног или више уговора о финансијском обезбеђењу, тако да је уговорна страна која дугује већи износ дужна да плати разлику у износу потраживања (нето износ).

Утврђивање вредности средства обезбеђења и израчунавање финансијских обавеза у случају из става 1. овог члана врши се с пажњом доброг стручњака, узимајући у обзир тржишне околности.

На намирење потраживања нетирањем из овог члана – сходно се примењују одредбе о намирењу потраживања из заложенх средстава обезбеђења из члана 15. ст. 5. и 6. овог закона.

V. ПРИМЕНА ДРУГИХ ПРОПИСА НА УГОВОР О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ

Заштита уговора о финансијском обезбеђењу у случају стечаја, ликвидације и примене мера реорганизације

Члан 18.

Права и обавезе из уговора о финансијском обезбеђењу, укључујући давање, стицање, промену и реализацију средства обезбеђења, извршавају се несметано, без обзира на покретање/отварање и спровођење поступка стечаја, ликвидације или примене мера реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења.

Одредбе уговора о финансијском обезбеђењу, као ни давање, стицање и промена средства обезбеђења у складу с тим уговором – не могу се побијати нити утврђивати ништавим само због тога што је:

1) уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено пре тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању/отварању поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације, односно предузимања правне радње у вези с тим поступком или у прописаном року пре покретања/отварања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења;

2) финансијска обавеза настала пре дана на који је средство обезбеђења дато, стечено или промењено.

Ако је уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено, или је финансијска обавеза настала на дан покретања/отварања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације а након тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању/отварању тог поступка или примени мера – уговор о финансијском обезбеђењу, као и давање, стицање и промена средстава обезбеђења, правно су важећи и обавезујући ако прималац обезбеђења докаже да није знао, нити је био дужан да зна за покретање/отварање тог поступка или примену тих мера.

На побијање правних послова и радњи стечајног дужника који је прималац или давалац обезбеђења примењују се одредбе закона којим се уређује стечај, ако нису у супротности са овим законом.

Побијање, односно утврђивање ништавим појединих одредаба уговора о финансијском обезбеђењу које се односе само на одређене финансијске обавезе – не повлачи ништавост целог уговора, а нетирање осталих обавеза по основу тог уговора спроводи се несметано, у складу с чланом 17. овог закона.

Поступак стечаја или ликвидације, у смислу овог закона, означава поступак стечаја или ликвидације или други поступак колективног намирења поверилаца, акционара или других чланова друштва из имовине дужника, било да је покренут добровољно или принудно, а који се спроводи уз учешће судског или другог надлежног органа.

Мере реорганизације, у смислу овог закона, означавају мере које судски или други надлежни орган примењује ради очувања или побољшања финансијског стања дужника, ако те мере утичу на стечена права трећих лица, посебно мере које се односе на забрану или ограничење плаћања, извршење обавеза или смањење потраживања.

Однос према другим прописима

Члан 19.

Средства обезбеђења из овог закона могу се уговорати било у складу са овим законом било у складу с другим законом којим се уређују средства обезбеђења.

Ако уговором није изричито друкчије утврђено, сматра се да су средства обезбеђења из овог закона између субјеката из члана 4. овог закона уговорена у складу са овим законом.

На питања која нису уређена овим законом а односе на уговор о финансијском обезбеђењу и средства обезбеђења из овог закона примењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи и одредбе других прописа, ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Одредбе чл. 12. до 17. овог закона не доводе у питање одредбе закона којим се уређују банке а које се односе на реструктурирање банака и банкарске групе, нити овлашћења Народне банке Србије у вези с реструктурирањем банке или банкарске групе која су утврђена тим законом а на основу којих се могу утврдити одређена ограничења која се односе на правне последице уговора о финансијском обезбеђењу, реализацију средства обезбеђења, нетирање по основу превременог доспећа или престанка обавеза или било који други начин и услове за реализацију средства обезбеђења.

VI. ПРИМЕНА ОДРЕДАБА ОВОГ ЗАКОНА О НЕТИРАЊУ (ЕНГ. *CLOSE-OUT NETTING*) НА ДРУГЕ ФИНАНСИЈСКЕ УГОВОРЕ

Нетирање код других финансијских уговора

Члан 20.

Финансијским уговором могу се утврдити догађаји и околности (неизвршење доспеле финансијске обавезе или други сличан догађај или околност која се односи на једну од уговорних страна) по чијем се наступању, аутоматски или на захтев уговорне стране, предузима следеће:

1) међусобне обавезе по основу једног или више финансијских уговора сматрају се доспелим и изражавају као новчане обавезе или престају и замењују се новим новчаним обавезама, у складу с њиховом процењеном текућом вредношћу, односно вредношћу која је утврђена на начин из тог уговора; и/или

2) врши се нетирање (пребијање) међусобних потраживања и обавеза по основу једног или више финансијских уговора, тако да је уговорна страна која дугује већи износ дужна да плати разлику у износу потраживања (нето износ).

Финансијски уговор из става 1. овог члана јесте оквирни уговор или други уговор закључен на начин и у форми који су уобичајени у пословној пракси, чије су уговорне стране субјекти из члана 4. овог закона и по основу кога за дужника настаје финансијска обавеза, а за повериоца право на новчано намирење и/или предају, односно пренос новчаних средстава, односно финансијских

инструментата у складу са законом (финансијска трансакција), и то:

1) уговор о финансијским дериватима у смислу закона којим се уређује тржиште капитала (опције, фјучерси, свопови, каматни форварди и др.);

2) уговор о куповини и продаји или позајмљивању хартија од вредности, инструмената тржишта новца и других финансијских инструмената у смислу закона којим се уређује тржиште капитала, као и уговор о другој финансијској трансакцији која за предмет има ове финансијске инструменте;

3) уговор о финансијској трансакцији закљученој на девизном тржишту у складу с прописима којима се уређује девизно пословање (терминска и своп куповина/продаја девиза и др.);

4) други финансијски уговор утврђен у листи коју објављује Народна банка Србије.

На новчана средства и финансијске инструменте који су предмет финансијске трансакције у смислу овог члана сходно се примењују одредбе чл. 6, 7. и 8. овог закона.

На нетирање по основу финансијских уговора из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 17. овог закона.

Покретање/отварање и спровођење поступка стечаја и ликвидације или примена мера реорганизације не утичу на остваривање права на нетирање из става 1. овог члана.

На заштиту права на нетирање у случају стечаја, ликвидације и примене мера реорганизације над уговорном страном финансијског уговора из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 18. овог закона.

Ако након нетирања међусобних потраживања и обавеза по основу финансијског уговора из става 1. овог члана стечајни дужник није у потпуности измирио финансијску обавезу – поверилац може своје потраживање према њему намирити у стечајном поступку као стечајни поверилац.

VII. НАДЗОР

Надзор над применом одредаба овог закона

Члан 21.

Народна банка Србије врши надзор над применом одредаба овог закона код субјеката над чијим пословањем врши контролу, односно надзор према посебним законима, у складу са одредбама тих закона којима се уређују контролна, односно надзорна овлашћења Народне банке Србије.

Комисија за хартије од вредности врши надзор над применом одредаба овог закона код субјеката над чијим пословањем врши надзор према посебним законима, у складу са одредбама тих закона којима се уређују њена надзорна овлашћења.

Надзор над применом одредаба овог закона код субјеката који нису обухваћени контролом, односно надзором из ст. 1. и 2. овог члана – врше надлежни органи у складу с њиховим овлашћењима уређеним посебним законима.

Надзорни орган из овог члана може ближе прописати услове и начин вршења контроле, односно надзора над спровођењем одредаба овог закона из своје надлежности.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 22.

Новчаном казном од 100.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице у следећим случајевима:

1) ако је закључило уговор о финансијском обезбеђењу, односно финансијски уговор у смислу овог закона а није субјект из члана 4. овог закона, у намери да се на тај уговор примењују одредбе овог закона;

2) ако је као субјект из члана 4. овог закона закључило уговор о финансијском обезбеђењу, односно финансијски уговор у смислу овог закона, с другом уговорном страном која није субјект из тог члана, у намери да се на тај уговор примењују одредбе овог закона;

3) ако је закључило уговор о финансијском обезбеђењу код којег је кредитно потраживање средство обезбеђења а нису испуњени услови из члана 9. став 5. овог закона;

4) ако, као прималац обезбеђења, код намирења из заложенх средстава обезбеђења поступи супротно члану 15. ст. 4. и 6. овог закона;

5) ако, сходном применом члана 15. ст. 4. и 6. овог закона, као прималац обезбеђења, при намирењу потраживања из стечених средстава обезбеђења не поступи у складу с тим одредбама (члан 16. став 2);

6) ако, сходном применом члана 15. став 6. овог закона, уговорна страна у уговору о финансијском обезбеђењу при намирењу потраживања нетирањем не поступи у складу с тим одредбама (члан 17. став 3);

7) ако, сходном применом члана 17. став 3. овог закона, уговорна страна у финансијском уговору при намирењу потраживања нетирањем не поступи у складу са одредбама члана 15. став 6. овог закона (члан 20. став 4).

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 150.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се и предузетник новчаном казном од 30.000 до 500.000 динара.

Члан 23.

За радње из члана 22. овог закона, Народна банка Србије изриче мере и новчане казне субјектима над чијим пословањем врши контролу, односно надзор према посебним законима, у складу са одредбама тих закона којима се уређују њена контролна, односно надзорна овлашћења.

IX. ПРЕЛАЗНА ОДРЕДБА И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Уговори закључени пре почетка примене овог закона

Члан 24.

Уговори закључени између субјектата из члана 4. овог закона којима су установљена средства обезбеђења у смислу овог закона, односно финансијски уговори у смислу члана 20. овог закона – а који до дана почетка примене овог закона нису извршени – извршиће се по прописима који су били на снази до почетка примене овог закона.

**Престанак важења одредаба Закона о стечају и ликвидацији
банака и друштава за осигурање**

Члан 25.

Даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе члана 12. Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање („Службени гласник РС“, бр. 14/2015).

Ступање на снагу

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 1. јануара 2019. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о финансијском обезбеђењу садржан је у одредбама члана 97. тач. 6. и 7. Устава Републике Србије, којима је, поред осталог, прописано да Република Србија уређује и обезбеђује јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих делатности, монетарни, банкарски и девизни систем, својинске и облигационоправне односе и заштиту свих облика својине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основни циљ доношења Закона о финансијском обезбеђењу (у даљем тексту: Закон) јесте успостављање савременог, јасног, јединственог и ефикасног правног оквира за уговарање и реализацију колатерала за извршавање обавеза учесника на финансијском тржишту. На овај начин, доприноси се како развоју финансијског тржишта тако и очувању и јачању стабилности финансијског система.

Доношење Закона важно је зато што важећа законска решења којима се уређује финансијски колатерал, тј. залога хартија од вредности, новца и кредитних потраживања, нису системски обухваћена и међусобно усклађена, нису прилагођена савременим тржишним кретањима, нити усклађена с међународним стандардима, те без јасног, препознатљивог и општеприхваћеног правног оквира не пружају потребну правну и финансијску сигурност. С тим у вези, дуги низ година домаћи и страни инвеститори истичу да, због непостојања одговарајуће регулативе у овој области, нема услова за интензивнији развој репо тржишта, тржишта финансијских деривата и других ванберзанских сегмената с домаћим и страним елементом. Пошто ове трансакције до сада нису биле сврстане под међународно препознатљиви правни оквир, третиране су као ризичније, а самим тим су биле и скупље за домаћа лица, чија је позиција у преговорима са страним партнерима зато била неповољнија. Негативни ефекти ових чинилаца преносе се на финансирање реалног сектора у смислу његовог смањеног обима, скупљих средстава и слабије диверсификованих ризика.

Када је реч о залози на хартијама од вредности, Закон о облигационим односима садржи одредбе о залози материјализованих хартија од вредности, а у пракси се, према Закону о тржишту капитала, издају дематеријализоване хартије од вредности (електронски записи), које се региструју и воде на рачунима у Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар). Због недостатка одговарајуће законске регулативе, упис и активирање залогe финансијских инструмената су подрегулисани, односно ближе су уређени актима Централног регистра.

Полазећи од наведеног, циљеви закона су вишеструки:

- остваривање и унапређивање правне сигурности и ефикасности у извршавању обавеза на финансијском тржишту утврђивањем јасних правила за уговарање, евидентирање и реализацију колатерала, без административних процедура и спровођења дуготрајног судског или административног поступка;
- смањење кредитног ризика учесника на финансијском тржишту, посебно уз могућност уговарања нетирања по основу превременог доспећа или престанка међусобних потраживања и обавеза уговорних страна (*close-out netting*);
- стандардизација финансијских оквирних уговора, са институтом нетирања, која доприноси и смањењу системског ризика, а те перформансе

даље – побољшању кредитног рејтинга, не само на нивоу учесника на финансијском тржишту, већ и на нивоу државе;

– већи степен заштите потраживања Народне банке Србије у спровођењу монетарних операција – репо трансакција куповине/продаје хартија од вредности, девизних своп трансакција и одобравања кредита банкама на бази залог хартија од вредности и другог финансијског колатерала;

– већи степен заштите потраживања Републике Србије у пословима управљања јавним дугом на финансијском тржишту, као што је уговарање финансијских деривата за заштиту од девизних ризика;

– већи степен правне сигурности за стране инвеститоре и кредиторе у пословању с домаћим финансијским институцијама, уз истовремено бољу позицију ових резидената у преговорима са страним партнерима и приступ повољнијим изворима финансирања;

– имплементација савремених тржишних решења, као што је могућност да прималац обезбеђења (поверилац) располаже колатералом, уместо да средства обезбеђења буду блокирана, што доприноси већој ликвидности тржишта, односно интензивнијем секундарном промету финансијских инструмената;

– унапређење тржишта колатерализованих позајмица, односно репо послова и послова с финансијским дериватима ради заштите од девизног и других врста тржишних ризика, као и других квалификованих ОТС уговора.

Законом се посебно уређују следећа питања:

– **уговори о финансијском обезбеђењу**, којима се, ради обезбеђења извршења одређене финансијске обавезе учесника на финансијском тржишту, под условима утврђеним Законом, установљава заложно право или преноси средство обезбеђења (преноси право својине), као што су репо уговори;

– **субјекти уговора о финансијском обезбеђењу**: квалификовани учесници на финансијском тржишту, укључујући Републику Србију, Народну банку Србије, банке и друга лица из финансијског сектора, као и Европска унија, Европска централна банка и друге финансијске институције које послују у складу с прописима Европске уније, при чему није предвиђено да уговорна страна буде и други субјект – правно и физичко лице, јер је процењено да у овој фази још недовољно развијеног домаћег финансијског тржишта не би било целисходно омогућити улазак ових других лица, слабије економске снаге и мање финансијски едукованих, у предвиђене финансијске трансакције (чиме је искоришћена и опција искључења наведених лица из примене националног законодавства о финансијским колатералима дата у директиви о финансијским колатералима – *Directive on financial collateral arrangements*¹ – у даљем тексту: Директива);

– **средства обезбеђења**: новчана средства, финансијски инструменти и кредитна потраживања – колатерал који је подобан тржишни материјал;

– **давање средства обезбеђења повериоцу**, чиме се обезбеђују већа правна сигурност и заштита поверилаца;

– **могућност коришћења зложених средстава обезбеђења и располагања тим средствима**, чиме се подстиче ликвидност тржишта;

– **ефикасна реализација средстава обезбеђења** – вансудским путем, по тржишним принципима, уз могућност нетирања, али и присвајања тог средства, односно стицања права својине на том средству (ако је тако уговорено) – што је значајна законска новина;

¹ *Directive 2002/47/EC, 2009/44/ EC и 2014/59/EU*

– примена *close-out netting* института на уговоре о финансијском обезбеђењу и друге квалификоване финансијске уговоре, као што су уговор о финансијским дериватима, уговор о куповини/продаји хартија од вредности и други уговори утврђени на листи коју објављује Народна банка Србије;

– **заштита уговора од последица стечаја**, односно остваривање права из уговора о финансијском обезбеђењу независно од поступка стечаја, ликвидације и мера реорганизације према даваоцу/примаоцу обезбеђења, чиме се стварају претпоставке за смањење кредитног ризика;

– **надзор над применом одредаба Закона** који врше надлежне институције – Народна банка Србије, Комисија за хартије од вредности и други надлежни органи сходно њиховим овлашћенима уређеним посебним законима;

– **казнене одредбе** за поједине радње извршене супротно одредбама Закона;

– **завршна одредба**, којом је прописан почетак примене Закона – 1. јануар 2019. године.

Пошто је у европском праву материја финансијског колатерала уређена Директивом, Законом је извршено усклађивање са овом правном тековином Европске уније. Истовремено, ради обезбеђења претпоставки за даљи развој тржишта и конкурентнију позицију домаћих институција, тежило се примереном усвајању решења најбоље тржишне праксе у области колатерала и ванберзанских уговора, на основу Принципа за спровођење *close-out netting-a*² и модела оквирних уговора светски признатих међународних саморегулаторних институција, као што су *International Swaps and Derivatives Association (ISDA)*³ и Европска банкарска федерација (EBF).⁴

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Законом су предвиђене значајне новине у системском уређењу уговора на финансијском тржишту са средствима обезбеђења и, по том основу, ефикасног намирења потраживања. Предвиђени су и нови правни институти у складу с међународним стандардима и најбољом тржишном праксом.

Чланом 1. дефинишу се предмет и циљ Закона. Предмет се односи на посебно обезбеђење извршавања финансијских обавеза (колатерал), на основу уговора о финансијском обезбеђењу који закључују учесници на финансијском тржишту. Циљ Закона је стварање претпоставки за сигурније и ефикасније извршавање ових обавеза, чиме се доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система. Допринос очувању и јачању стабилности финансијског система иначе је и законски циљ Народне банке Србије, поред њеног примарног циља – достизања и одржавања ценовне стабилности.

Чланом 2. прецизно се дефинишу уговор о финансијском обезбеђењу, врсте тог уговора и, с тим у вези, основна права и обавезе уговорних страна. Први пут се у нашем правном систему именују уговори о финансијском обезбеђењу, у складу с међународним стандардима. Прописује се да се уговором о финансијском обезбеђењу обавезује давалац обезбеђења да, ради обезбеђења извршења своје или туђе финансијске обавезе, пренесе средство обезбеђења примаоцу обезбеђења или да на том средству установи заложно право у корист примаоца обезбеђења, а прималац обезбеђења обавезује се да,

² UNIDROIT Principles of the operation of close-out netting provisions

³ ISDA Model Netting act, ISDA Master Agreement

⁴ EBF – European Master Agreement

у складу с тим уговором, примљена или еквивалентна средства обезбеђења врати даваоцу обезбеђења по извршењу финансијске обавезе, односно истовремено с тим извршењем. Према наведеном, могућа са су два основна модалитета уговора о финансијском обезбеђењу: 1) уговор којим се преноси право својине на новчаним средствима или финансијским инструментима који су средство обезбеђења, односно којим се преноси потраживање које је средство обезбеђења (кредитно потраживање) и 2) уговор којим се у корист повериоца – примаоца финансијског обезбеђења установљава заложно право. Први уговор, којим се преноси (фидуцијарно) право својине такође је законска новина. Ови уговори обухватају репо уговоре о куповини/продаји финансијских инструмената који се и сада спорадично у пракси закључују, с тим што законом нису експлицитно уређени, изузев репо трансакција које у знатном обиму спроводи Народна банка Србије по прописима из области монетарне политике. Према овом уговору, прималац обезбеђења, ако није друкчије уговорено, има право да користи новчана средства и финансијске инструменте који чине средство обезбеђења и да њима располаже као да је власник. Према другом уговору, којим се у корист примаоца обезбеђења конституише залога, давалац задржава право својине на колатералу, односно остаје ималац потраживања које је средство обезбеђења, с тим што је и у овом случају могуће уговорити право коришћења и располагања овим средствима у корист повериоца. Уговорне стране, у складу са Законом, имају слободу уговарања и избора услова под којима ће ближе уредити међусобне односе, опредељујући се за понуђена диспозитивна законска решења у погледу врсте средстава обезбеђења, начина коришћења тих средстава и располагања њима, начина намирења потраживања и др., у мери која њима одговара, с тим што законодавац обезбеђује претпоставке правне сигурности и финансијске стабилности.

Кад је реч о начину закључења и форми уговора, **чланом 3.** предвиђено је да то може бити посебан уговор или саставни део оквирног уговора, што је широко заступљена међународна пракса, односно део општих услова пословања – у писменој или електронској форми.

С обзиром на то да Закон пружа посебну заштиту по основу уговора који закључују учесници на финансијском тржишту, који се у оквиру своје делатности баве пословима на том тржишту и професионално су оспособљени за те послове – **чланом 4.** утврђене су категорије тих субјеката. То су квалификовани учесници на домаћем и страном финансијском тржишту, укључујући Републику Србију, Народну банку Србије, банке, брокерско-дилерска друштва, инвестиционе фондове, осигуравајућа друштва и друга лица из домаћег финансијског сектора, затим Европска унија, државе чланице Европске уније, Европска централна банка, Међународни монетарни фонд и друге финансијске институције.

Чланом 5. дефинише се финансијска обавеза чије је извршење обезбеђено уговором о финансијском обезбеђењу. То је обавеза по основу које поверилац има право на новчано намирење и/или право да му се предају, односно пренесу финансијски инструменти и искључиво се може односити на ове финансијске трансакције. Обавеза може бити садашња или будућа, условна или безусловна, стална или повремена, одредива по врсти и/или класи, као и друга финансијска обавеза која произлази из уговора, у складу са законом. Такође, у складу са законом, односно правним основом настанка финансијске обавезе, прецизира се да она може гласити на динаре или на страну валуту.

Средства обезбеђења побројана су у **члану 6.** и то могу бити 1) новчана средства – динарска или девизна средства на депозитном, платном или другом одређеном новчаном рачуну; 2) финансијски инструменти – хартије од

вредности, инструменти тржишта новца и други финансијски инструменти у смислу закона којим се уређује тржиште капитала и 3) кредитна потраживања из уговора о кредиту који одобрава банка или друго лице које у складу са законом може одобравати кредите. Наведена средства обезбеђења ближе су уређена чл. 7. до 10.

Пошто се девизне трансакције спроводе у складу са основним законом (Законом о девизном пословању), Законом се не предвиђају никакви изузеци од тог девизног режима, већ се прецизира да за стицање и пренос финансијског обезбеђења важе ограничења утврђена прописима којима се уређује девизно пословање. Предвиђено је и да се на извештавање о пословима с финансијским дериватима примењују прописи којима се уређују ти послови (Одлука о обављању послова с финансијским дериватима), како би се прецизирало да се ове трансакције обављају без додатних услова, укључујући извештавање о тим пословима.

Према **члану 7**, новчана средства, као средство обезбеђења, могу бити динарска или девизна средства на одређеном новчаном рачуну – депозитном, платном или другом рачуну који одреде уговорне стране, при чему се у обезбеђење не може дати готов новац. Сходно томе, свако давање, пренос, повлачење и сл. новчаних средстава морају бити евидентирани преко новчаних рачуна.

Чланом 8. уређују се финансијски инструменти који се могу дати као колатерал, и то: хартије од вредности, инструменти тржишта новца и други финансијски инструменти у смислу закона којим се уређује тржиште капитала (обвезнице, акције, комерцијални записи, депозитне потврде и др.). За финансијске инструменте који се издају на домаћем тржишту прописан је услов – њихова дематеријализована форма, у складу с домаћим прописима, док страни финансијски инструменти морају бити евидентирани у одговарајућем регистру или на рачуну тих инструмената, у складу с јурисдикцијом места издавања и претпостављене повезаности тих рачуна са Централним регистром. Неопходан услов за подобност ове врсте колатерала јесте да се финансијским инструментима може трговати, односно да су они слободно преносиви.

Да би се смањио ризик од прекомерног задуживања, а тржишни учесници заштитили од неликвидности/несолвентности друге уговорне стране, те спречили поремећаји на тржишту – прописано је да се за финансијско обезбеђење не могу давати сопствене акције, што је предвиђено и Директивом.

Прецизирано је да се вредност финансијских инструмената као средстава обезбеђења утврђује према њиховој тржишној вредности, ако уговором о финансијском обезбеђењу није друкчије утврђено. Нпр. ако се не може обезбедити котација на тржишту, алтернативно се може уговорити цена према номиналној вредности финансијских инструмената, уз одређено смањење/повећање те вредности зависно од каматних стопа на тржишту везаних за реперни инструмент, али и у том случају важно је имати у виду тржишне околности.

С обзиром на то да предмет финансијског обезбеђења могу бити и страни финансијски инструменти, предвиђена су правила о примени меродавног права по појединим питањима у вези с тим инструментима.

Кад је реч о кредитним потраживањима као средствима обезбеђења, која су утврђена **чланом 9**, важно је истаћи да се кредитна потраживања код којих је дужник физичко лице могу преносити само између банака, и то под условима прописаним одредбама члана 39. Закона о заштити корисника финансијских услуга, по којима се корисник кредита не може довести у

неповољнији положај. Кредитна потраживања као средства обезбеђења код којих је дужник правно лице – могу се преносити на банку, а на правно лице могу се пренети под условима утврђеним прописом којим се уређује управљање ризицима у банци (члан 42а Одлуке о управљању ризицима банке). Додатни услови за пренос ових потраживања, ради правне сигурности, јесу да је дужник по кредитном потраживању, при закључењу уговора о кредиту или накнадно, дао сагласност за пренос и обраду само оних података који су примаоцу обезбеђења неопходни ради реализације тог средства обезбеђења а који се у складу са законом сматрају банкарском или другом тајном и да је дао изјаву да неће извршити пребијање свог потраживања према повериоцу с кредитним потраживањем повериоца које је дато као финансијско обезбеђење, док траје то обезбеђење.

С обзиром на то да се уговором о финансијском обезбеђењу може предвидети да поверилац има право да користи средство обезбеђења и да њиме располаже, **чланом 10.** утврђена су еквивалента средства обезбеђења, тј. средства која се могу третирати као првобитно дати колатерал.

Чланом 11. уводе се значајне регулаторне новине у области финансијског колатерала. Прописано је да средства обезбеђења примаоцу обезбеђења морају бити дата тако да то лице непосредно, или његов заступник, односно друго лице које делује у његово име и/или за његов рачун – има државину или контролу над средством обезбеђења, што је учињено ради заштите повериоца. О овом давању колатерала мора постојати одговарајући писмени доказ, и то: за новчана средства – да су одобрена и/или евидентирана на одређеном новчаном рачуну; за финансијске инструменте – да су пренети на одређени рачун финансијских инструмената, односно да је уписано заложно право на финансијском инструменту у корист примаоца обезбеђења; за кредитна потраживања – да је примаоцу обезбеђења, уз уговор о финансијском обезбеђењу, достављен списак кредитних потраживања који обавезно садржи податке о дужнику тог потраживања и износу кредитног потраживања. Детаљније оперативно и техничко спровођење давања, преноса и било које друге промене у вези с колатералом на рачунима, односно регистравање ових промена – потребно је уредити подзаконским актима, те је овим чланом надлежним институцијама дато овлашћење за доношење тих прописа.

Први пут у нашем правном систему експлицитно се прописује, **чланом 12,** да заложни поверилац може да користи колатерал и располаже њиме ако је то право уговорено, и у мери у којој је уговорено. На овај начин, тржишни материјал не мора више да буде блокиран, већ се може даље користити (продати, заложити), чиме се постижу позитивни економски ефекти за повериоца и повећава ликвидност тржишта, с тим што је, ради правне сигурности, прописана његова обавеза да најкасније на дан доспећа финансијске обавезе врати даваоцу обезбеђења иста или еквивалентна средства. Стране могу уговорити и да се на дан доспећа изврши нетирање међусобних права и обавеза. Предвиђене могућности располагања колатералом не односе се на заложена кредитна потраживања, пошто овај колатерал није подобан за такво тржишно располагање.

С обзиром на то да финансијска средства обезбеђења имају тржишну вредност, која може да осцилира – **члан 13.** обезбеђује правни основ да уговорне стране договоре обавезу даваоца обезбеђења да обезбеди додатна средства обезбеђења ако се смањи вредност колатерала у односу на финансијску обавезу, односно право даваоца обезбеђења да повуче део средства обезбеђења ако се та вредност повећа. Такође, ради веће флексибилности и бољег управљања активом, може се уговорити право даваоца да дато средство обезбеђења замени другим, еквивалентним

средством најмање исте вредности – што су све тржишни услови пословања базирани на одговарајућим правним основима.

Једна од кључних законских новина, садржана у **члану 14**, односи се на услове под којима се може реализовати колатерал. Уговорним странама остављена је слобода да дефинишу догађаје/околности чијим наступањем долази до ове реализације (поред неизвршења доспеле обавезе, то може бити и постојање неког другог стечајног разлога на страни даваоца или примаоца обезбеђења). Ради ефикасног и брзог намирења потраживања по наступању уговорених услова – јер је реч о квалификованим тржишним учесницима и тржишном материјалу који је узет за обезбеђење – Закон ствара претпоставке да се реализација колатерала изврши без достављања претходног обавештења, без сагласности или учешћа суда или било ког другог лица, без јавне продаје или било ког другог прописаног начина реализације, као и без утврђивања посебног рока који мора протећи од наступања услова за реализацију средстава обезбеђења до те реализације.

Чланом 15. утврђују се модалитети намирења потраживања из заложених средстава обезбеђења које, опет, уговорне стране оптирају. Ово намирење врши се у односу на текућу вредност финансијске обавезе, у складу са уговореним процедурама, и то: из новчаних средстава – непосредним намирењем, а из финансијских инструмената и кредитних потраживања – продајом или њиховим присвајањем, тј. задржавањем у својину. Ова могућност апропријације, која мора бити изричито уговорена, такође је законска новина која треба да допринесе ефикаснијем извршењу обавеза на финансијском тржишту, али и подизању нивоа одговорности у преузимању и извршавању ових обавеза. Сви ови модалитети намирења укључују нетирање, чиме се смањује кредитна изложеност уговорних страна. Предвиђена је и законска норма којом се доприноси правној сигурности и правичности, а по којој је прималац обезбеђења дужан да при намирењу потраживања поступа с пажњом доброг стручњака, узимајући у обзир тржишне околности, као и да евентуални вишак вредности колатерала преостао након намирења потраживања без одлагања врати даваоцу обезбеђења, а у супротном плаћа затезну камату.

Чланом 16. прецизира се да ако је закључен уговор о колатералу којим је пренето право својине на новчаним средствима или финансијским инструментима, односно пренето кредитно потраживање – по наступању услова за реализацију колатерала прималац нема више обавезу да даваоцу обезбеђења врати примљена или еквивалентна средства, већ своје потраживање намирује из стечених средстава, у складу са уговором. И у овом случају намирење се врши под тржишним условима, с пажњом доброг стручњака (пажња из оквира професионалне делатности).

Један од кључних института у области савременог облигационог права који се односи на уговоре о финансијском колатералу и друге врсте квалификованих финансијских уговора јесте институт заштите од ризика од неизвршења обавеза уговорне стране – *close-out netting*. Њиме се обезбеђује да по наступању уговорених услова за реализацију колатерала (обично везаних за случајеве у којима је извесно да уговорна страна није способна да одговори својим обавезама а који су дефинисани стечајним разлозима, односно везаних за покретање или отварање стечајног поступка над даваоцем или примаоцем колатерала) – аутоматски или на захтев уговорне стране, међусобне обавезе по једном или више уговора превремено доспевају и врши се израчунавање тих обавеза према текућој тржишној вредности да би се пребијањем свеле на нето износ обавезе једне уговорне стране према другој. Овај институт нетирања по основу превременог доспећа или престанка обавеза (*close-out netting*) уређен је **чланом 17.** Свођење укупне дуговне изложености на нето износ механизам је

који, поред тога што олакшава извршавање обавеза, спречава даље преливање кредитног ризика на тржишту.

Чланом 18. обезбеђује се заштита уговора о финансијском обезбеђењу од последица покретања/отварања и спровођења поступка стечаја, ликвидације или примене мера реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења, што је такође у складу с међународним стандардима а у смислу извршавања обавеза по уговору. Прописује се и да се одредбе уговора о финансијском обезбеђењу, као ни давање, стицање и промена средства обезбеђења у складу с тим уговором – не могу побијати нити утврђивати ништавим само због тога што је уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено пре доношења одговарајуће одлуке о овим поступцима, или на дан покретања/отварања тих поступака, а након доношења одговарајуће одлуке о њима ако прималац обезбеђења докаже да није знао, нити је био дужан да зна за те поступке. Прописано је и да се на побијање правних послова и радњи стечајног дужника који је прималац или давалац обезбеђења примењују одредбе закона којим се уређује стечај, ако нису у супротности са Законом. Изменама и допунама Закона о стечају све релевантне одредбе које се односе на намирење потраживања поверилаца из средстава финансијског обезбеђења усаглашене су са Законом, тако да се осигура несметано извршавање права и обавеза из уговора о финансијском обезбеђењу, без обзира на покретање/отварање и спровођење поступка стечаја над даваоцем или примаоцем обезбеђења. При томе, остају на снази сви законски основи за побијање правних радњи стечајног дужника према одредбама Закона о стечају и одредбе тог закона и одредбе закона којим се уређује финансијско обезбеђење нису ни у том делу у колизији.

Одредбама **члана 19.** уређује се однос Закона према другим законима, пошто се средства обезбеђења и даље могу уговорати према важећим одредбама Закона о облигационим односима и Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, с тим што се тај закон не односи на залог хартија од вредности. Ради правне сигурности, предвиђена је претпоставка да се, ако уговором о финансијском обезбеђењу није изричито друкчије утврђено, сматра да је финансијски колатерал између прописаних категорија квалификованих субјеката уговорен у складу са Законом.

Одредбе о нетирању по основу превременог доспећа или престанка обавеза (*close-out netting*) заузимају централно место и у другим финансијским ванберзанским уговорима, поред уговора о финансијском колатералу, који се закључују према међународним правилима. Стога се **чланом 20.** обезбеђује јасан правни оквир за примену овог института и у тим уговорима, што је до сада недостајало. На ову врсту нетирања сходно се примењују одредбе о нетирању по основу уговора о финансијском обезбеђењу, при чему су задржани и други услови у погледу квалификованих уговорних страна (члан 4.) и квалификованих средстава обезбеђења (чл. 6. до 8), уз прописивање квалификованих финансијских уговора (финансијски деривати, куповина/продаја хартија од вредности), при чему листа ових уговора није закључена, већ је Народна банка Србије може допунити, пратећи тржишну праксу.

Надзорна овлашћења над применом одредаба овог закона подељена су између Народне банке Србије, Комисије за хартије од вредности и других надлежних органа у складу с њиховим законским овлашћења уређеним посебним законима – што је прописано **чланом 21.**

Казненим одредбама, **чл. 22. и 23.** предвиђени су прекршаји за одређена поступања супротно одредбама Закона, при чему се имао у виду облигациони карактер колатерала који се штити Законом ради правне и финансијске

сигурности. Прописано је да Народна банка Србије изриче мере и новчане казне субјектима које контролише у складу с посебним законима (Закон о банкама, Закон о осигурању и др.), будући да су тим законима и прописима за њихово спровођење детаљно уређена питања контроле и предузимања мера.

Члан 24. садржи прелазну одредбу по којој ће се уговори о финансијском колатералу који до дана почетка примене Закона нису извршени – извршити по прописима који су били на снази до почетка примене Закона, ради прецизирања примене релевантних одредаба Закона на важеће уговоре, с тим што нема правних сметњи да уговорне стране анексирају постојеће уговоре, како би обезбедиле већу правну заштиту и сигурност у пословању по Закону.

Одредбом **члана 25.** прописано је да даном почетка примене Закона престају да важе одредбе члана 12. Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање којима се уређују услови за пребијање међусобних права и обавеза банака у стечајном поступку, а који се више не могу примењивати у контексту овог закона.

Чланом 26. предвиђено је ступање на снагу Закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, с применом од 1. јануара 2019. године.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење Закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Које проблеме Закон треба да реши, односно који се циљеви Законом постижу?

Законом се успоставља савремени законски оквир за ефикасно извршавање обавеза учесника на финансијском тржишту на основу уговора о финансијском обезбеђењу, у складу с међународним стандардима и најбољом тржишном праксом. Непостојање одговарајуће регулативе у области финансијског колатерала наводи се као једно од главних ограничења развоја ОТС тржишта и тржишта колатерализованих кредита и зајмова. Важећа решења из Закона о облигационим односима којима се уређује залога хартија од вредности практично су неприменљива на уговарање обезбеђења по основу финансијских уговора (нпр. тај закон препознаје само материјализоване хартије од вредности и институт финансијске залогe није прилагођен савременим тржишним кретањима, укључујући врсте финансијских инструмената, начин реализације колатерала, нетирање и др.). Међутим, на субјекте који нису квалификовани у смислу Закона и даље се примењују одредбе Закона о облигационим односима (у току је реформа цивилног права и припрема се грађански законик), односно одредбе Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, који се иначе не односи на хартије од вредности. Треба истаћи и да примена Закона није обавезна, на уговорним странама је да одаберу закон према коме ће уредити своје односе. Ограничења проистичу и из Закона о стечају, јер се овим актом не обезбеђује одговарајућа заштита поверилаца који су примаоци финансијског обезбеђења, односно не омогућава се ефикасно намирење потраживања из колатерала у случају постојања стечајних разлога или отварања/покретања стечајног поступка. Стога је циљ Закона да се материја уговорног финансијског колатерала системски уреди решењима којима се унапређују правна сигурност и ефикасност у

извршавању трансакција на финансијском тржишту, ради очувања и јачања стабилности финансијског система. Истовремено, напредна законска решења треба да обезбеде правне претпоставке за интензивнији развој домаћег финансијског тржишта, које је и даље неразвијено, као и за шире коришћење инструмената за заштиту од девизног ризика и других врста тржишних ризика путем финансијских деривата. Наиме, најразвијенији сегмент овог тржишта и даље је новчано тржиште, и то тржиште неосигураних преконоћних међубанкарских позајмица, као и део новчаног тржишта на коме Народна банка Србије спроводи своје монетарне операције, док остали сегменти стагнирају. Притом треба имати у виду да Народна банка Србије спроводи операције на финансијском тржишту у склопу монетарне политике искључиво с банкама, и то тренутно једнедељне реверзне репо операције у којима продаје сопствене благајничке записе ради повлачења вишкова динарске ликвидности из банкарског сектора. По овом основу, Народна банка Србије је у 2017. години продала благајничке записе у износу 2.701,6 милијарди динара. Репо трансакције између осталих учесника на финансијском тржишту спорадичне су и малог обима. Тако је у 2017. години обим међубанкарских репо послова износио 1,9 милијарди динара по тржишној вредности хартија, док су у истом периоду евидентирани репо послови између других субјеката у износу 605,2 милиона динара и 108,8 милиона евра по тржишној вредности хартија.

Тржиште финансијских деривата такође је у повоју и нема ширег коришћења инструмената за заштиту од тржишних ризика. Ради подстицаја међубанкарског тржишта деривата, Народна банка Србије организује редовне тромесечне и двонедељне аукције на којима своп купује и продаје девизе банкама. По овом основу, Народна банка Србије је у 2017. години своп купила од банка укупно 546,5 милиона евра, а у истом обиму је реализовала и своп продају девиза. Обим промета на девизном тржишту деривата између осталих учесника је скроман – укупно 66.187,48 милиона евра у 2017. години, од чега се већи део односи на девизне свопове између банака и нерезидената (64.522,30 милиона евра), а мањи део на девизне форварде које обично закључују резиденти с домаћим банкама ради заштите будућих плаћања/обавеза од ризика промене девизног курса, док су остале врсте деривата, као што су каматни свопови и унакрсни валутни свопови, минорно заступљене.

Такође, може се констатовати да нема широке употребе колатерала у обављању кредитних послова на домаћем тржишту. Према стању на дан 31. децембра 2017. године, кредити банака обезбеђени готовинским депозитима износили су 38.647 милиона динара (учешће у укупним бруто кредитима 1,9%), а кредити обезбеђени хартијама од вредности – 132.613 милиона динара (учешће у укупним бруто кредитима 6,5%).

Народна банка Србије користи колатерал у одобравању кредита банкама, у склопу монетарних операција, на бази залог првокласних динарских хартија од вредности – хартија од вредности чији је издавалац Република Србија, Народна банка Србије или првокласна међународна финансијска организација. По овом основу, Народна банка Србије је у 2017. години банкама одобрила укупно 61.128,0 милиона динара дневног кредита и 12.646,5 милиона динара преконоћног кредита. Кад је реч о кредитним пословима са иностранством – према расположивим подацима, ни у овим трансакцијама нема шире употребе финансијског колатерала.

Имајући у виду наведено, очекивани ефекти доношења Закона јесу веће коришћење средства финансијског обезбеђења у пословима на финансијском тржишту, односно развој тржишта колатерализованих кредита и зајмова, као и репо тржишта, тржишта финансијских деривата и других стандардизованих ОТС квалификованих уговора. Повећање ликвидности тржишта и смањење

кредитног ризика који се обезбеђују предложеним законским решењима стварају услове за сигурније и боље пословање свих привредних субјеката.

Остваривање ефеката овог закона пратиће се континуирано на бази извештаја о обављеним трансакцијама које тржишни учесници достављају надлежним надзорним органима, у складу с подзаконским актима, као што је Одлука Народне банке Србије о обављању послова с финансијским дериватима (декадно достављање извештаја), и др. Јединствену евиденцију о коришћењу финансијских инструмента као средстава обезбеђења води Централни регистар, с којим надлежни органи (на основу већ закљученог споразума) размењују релевантне податке и прате кретања на финансијском тржишту, предузимајући по потреби одговарајуће мере.

2. Да ли су разматране могућности да се проблеми реше и без доношења закона?

Имајући у виду да су предложена решења законска материја, жељене циљеве није могуће постићи без доношења закона.

3. Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема?

Предметна питања није могуће уредити на други начин зато што услове за квалификоване уговоре о финансијском обезбеђењу и друге финансијске уговоре, односно субјекте који их закључују а који уживају посебну заштиту треба прописати законом, ради финансијске стабилности и ефикасности извршавања обавеза на финансијском тржишту. Поред тога, основни услови за намирење потраживања поверилаца из колатерала, нарочито када се оно одвија вансудским путем, јесу законска материја. У том погледу, интенција законодавца је да обезбеди одговарајући нормативни оквир којим се јединствено и јасно уређују основна питања из ове области, остављајући уговорним странама слободу да, у границама тог оквира, билатерално уреде односе.

4. На кога ће и како утицати предложена решења?

Предложена решења непосредно ће утицати на пословање учесника на финансијском тржишту, и то на прописане категорије субјеката који могу закључивати уговоре о финансијском колатералу, односно друге финансијске уговоре, као што су банке, инвестициона друштва, друштва за осигурање и друге домаће и стране финансијске институције. Законом су изузета друга правна и физичка лица као субјекти уговора о финансијском колатералу (што је опција предвиђена Директивом), јер је оцењено да њихов улазак у предвиђене финансијске трансакције захтева додатан опрез у фази недовољно развијеног финансијског тржишта као што је наше. Предложена решења утицаће и на Народну банку Србије у спровођењу монетарних и девизних операција, као и на Републику Србију у пословима управљања јавним дугом, у погледу обезбеђења веће правне сигурности у извршавању обавеза њихових уговорних страна по основу финансијских трансакција које се уобичајено закључују на ОТС тржишту, као што су репо операције и послови с финансијским дериватима ради заштите од ризика, затим одобравања кредита Народне банке Србије банкама на бази колатерала, али исто тако и кредита банака правним и физичким лицима на бази ових обезбеђења и др. Очекује се и знатно већи улазак инвеститора на домаће тржиште, будући да се обезбеђују сигурнији услови обављања финансијских трансакција, по међународно прихваћеним стандардима.

5. Које ће трошкове примена Закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа?

За примену Закона неће бити додатних трошкова који би падали на терет грађана и привреде.

6. Да ли су позитивне последице доношења Закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Неће бити додатних трошкова доношењем Закона.

7. Да ли се Законом подржавају стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Законом није предвиђено стварање нових привредних субјеката, али његовим доношењем стварају се претпоставке за унапређење пословања финансијских институција, развој тржишта и тржишну конкуренцију. Стога се очекује проширивање круга тржишних учесника, који би нудили разноврсније, квалитетније и јефтиније финансијске услуге.

8. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону?

О Нацрту закона о финансијском обезбеђењу (у даљем тексту: Нацрт) обављена је јавна расправа крајем 2016. и почетком 2017. године, тако да су све заинтересоване стране имале прилику да се упознају с предвиђеним законским новинама и да се о њима изјасне. У међувремену, решења из Нацрта презентована су и на округлим столовима струковог удружења банка, Привредне коморе и др. Заинтересоване стране, финансијске институције, подржале су предложена решења, будући да су она базирана на међународно признатим стандардима које примењују и њихови пословни партнери на развијеним тржиштима и да треба да допринесу и унапређењу њиховог пословања. Решења из Нацрта презентована су и на седници Одбора за стабилизацију и придруживање Европске уније у Бриселу, а прибављено је и мишљење Европске комисије на тај текст, које је начелно позитивно, без значајнијих примедба. У поступку припреме, Нацрт је достављен на мишљење и надлежним министарствима и другим институцијама, којима је пружена прилика да се о њему изјасне. Народна банка Србије размотрила је све пристигле коментаре на текст Нацрта и прихватила конструктивне сугестије, чиме су предвиђена законска решења унапређена.

9. Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава?

По усвајању предложених законских решења очекују се активности на њиховој примени, – у првој фази припремиће се стандардизовани оквирни уговори за обављање појединих трансакција на финансијском тржишту, као што су ОТС деривати (свопови, форварди, опције и др.), као и други оквирни финансијски уговори, што је према уобичајеној пословној пракси у надлежности струковних удружења.

Такође, припремиће се потребни подзаконски акти ради спровођења Закона, укључујући прописе Централног регистра о евиденцији финансијских инструмената као средстава обезбеђења у смислу Закона.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу с чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“, бр. 20/2012 – пречишћен текст). Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се с обзиром на то да се тиме испуњавају међународне обавезе и усклађују прописи Републике Србије с прописима Европске уније.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА С ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народна банка Србије, као једини предлагач прописа

2. Назив прописа

Предлог закона о финансијском обезбеђењу / Proposal for the Law on Financial Collateral

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС“, бр. 83/2008) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС“, бр. 83/2008) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредбе Споразума и Прелазног споразума које се односе на нормативну садржину прописа

Одредбе Споразума – Наслов VI Усклађивање прописа, примена права и правила конкуренције, члан 72; Наслов VIII, Политике сарадње, члан 91. Банкарство, осигурање и друге финансијске услуге; Анекс VI Пословно настањивање: финансијске услуге

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

Члан 8. Споразума – највише шест година

в) Оцена испуњености обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

Испуњава у потпуности

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

Нема

д) Веза с Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) у делу 3. Способност преузимања обавеза из чланства у ЕУ, 3.9. Финансијске услуге, 3.9.3. Инфраструктура финансијских тржишта предвиђено је утврђивање Предлога закона о финансијском обезбеђењу с роком: други квартал 2018. године.

4. Усклађеност прописа с правом Европске уније:

а) Навођење одредаба примарних извора права Европске уније и оцене усклађености с њима

Уговор о функционисању Европске уније, Део трећи, Политика и унутрашње мере Уније, Наслов IV, Слободно кретање, људи, услуга и капитала, Поглавље 3, Услуге, члан 58 и Поглавље 4, Капитал и плаћања, члан 64.

The Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title IV, Free movement of persons, services and capital, Chapter III, Services, Article 58 and Chapter IV, Capital and Payment, Article 64.

Потпуно усклађен – пропис је у складу са одредбама примарних извора права Европске уније и усклађен је са свим начелима која из тих одредаба произлазе.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености с њима

32002L0047

Директива 2002/47/EЗ Европског парламента и Савета од 6. јуна 2002. о финансијским колатералима

Directive 2002/47/EC of the European Parliament and of the Council of 6 June 2002 on financial collateral arrangements (Official Journal L 168, 27/06/2002)

32009L0044 – у делу који се односи на измене Директиве о финансијским колатералима

Директива 2009/44/EЗ Европског парламента и Савета од 6. маја 2009. о изменама Директиве 98/26/EЗ о коначности поравнања у платним системима и системима за поравнање хартија од вредности и Директиве 2002/47/EЗ Европског парламента и Савета од 6. јуна 2002. о финансијским колатералима у вези са овим системима и кредитним потраживањима

Directive 2009/44/EC of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 amending Directive 98/26/EC on settlement finality in payment and securities settlement systems and Directive 2002/47/EC on financial collateral arrangements as regards linked systems and credit claims (Official Journal L 146, 10/06/2009)

32014L0059 – у делу који се односи на измене Директиве о финансијским колатералима

Директива 2014/59/EУ Европског парламента и Савета од 15. маја 2014. којом се установљава оквир за реструктурирање и стечај кредитних институција и инвестиционих друштава и мења Директива Савета 82/891/EEЗ, и директиве Европског парламента и Савета 2001/24/EЗ, 2002/47/EЗ, 2004/25/EЗ, 2005/56/EЗ, 2007/36/EЗ, 2011/35/EУ, 2012/30/EУ и 2013/36/EУ, и Уредба (EУ) 1093/2010 и (EУ) 648/2012 Европског парламента и Савета

Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 648/2012, of the European Parliament and of the Council (OJ L 173, 12.6.2014).

Потпуно усклађен – предлог прописа је у складу са одредбама секундарних извора права Европске уније, усклађен је са свим начелима

која из тих одредаба произлазе па се њиме преузимају све одредбе секундарног извора права Европске уније о коме је реч.

- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност с њима
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа с прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније с којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредаба секундарног извора права Европске уније, већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произлази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Израђена је табела усклађености за овај пропис.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Релевантна директива је преведена на српски језик.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Да.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Према утврђеној процедури за припрему прописа, Народна банка Србије је Нацрт закона о финансијском обезбеђењу, заједно с табелом усклађености прописа, доставила Европској комисији на мишљење, да би ова комисија крајем децембра 2017. године доставила одговор. Мишљење Европске комисије о овом закону је позитивно, уз оцену да је реч о значајном регулаторном напретку, с тим да су одређена одступања формулација од Директиве заснована на националним специфичностима, те да не утичу на квалитет транспозиције.

У изради прописа нису учествовали домаћи и страни консултанци.

Датум: 21. маја 2018. године

Гувернер Народне банке Србије

др Јоргованка Табаковић

1. Назив прописа Европске уније : Directive 2002/47/EC of the European Parliament and of the Council of 6 June 2002 on financial collateral arrangements (Consolidated versions, 2014-07-02) Директива 2002/47/ЕЗ Европског парламента и Савета од 6. јуна 2002. о финансијским колатералима (пречишћена верзија, 2014-07-02)		2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32002L0047				
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Народна банка Србије		4. Датум израде табеле: 25.04.2018.				
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије су одредбе предмет анализе усклађености с прописом Европске уније: 01. Предлог закона о финансијском обезбеђењу 02. Предлог закона о изменама и допунама Закона о стечају		6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2017-72				
7. Усклађеност одредаба прописа са одредбама прописа ЕУ:						
а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ⁵	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1.1. (intr. wording)	1. This Directive lays down a Community regime applicable to financial collateral arrangements which satisfy the requirements set out in paragraphs 2 and 5 and to financial collateral in accordance with the conditions set out in paragraphs 4 and 5.	01. 1.1.	Овим законом уређују се услови и начин посебног обезбеђења извршавања финансијских обавеза, на основу уговора о финансијском обезбеђењу који закључују учесници на финансијском тржишту.	ПУ		
1.2.	The collateral taker and the collateral provider must each belong to one of the following categories:	01. 4.1.	Одредбе овог закона примењују се на уговор о финансијском обезбеђењу чије уговорне стране – давалац обезбеђења и прималац обезбеђења – припадају следећим категоријама субјеката:	ПУ		
1.2.a)	(a) a public authority (excluding publicly guaranteed undertakings unless they fall under points (b) to (e)) including: (i) public sector bodies of Member States charged with or intervening in the management of public debt, and	01. 4.1.1.	1) Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, орган јавне власти, укључујући јавноправно тело и организацију у чијој су надлежности послови у вези са управљањем јавним дугом и/или вођењем рачуна корисника јавних средстава, као и Фонд за развој Републике Србије и	ПУ		

⁵ Потпуно усклађено – ПУ, делимично усклађено – ДУ, неусклађено – НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	(ii) public sector bodies of Member States authorised to hold accounts for customers;	4.1.5.	Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије; 5) Европска унија, држава чланица Европске уније, трећа држава, као и орган јавне власти у тим државама, укључујући јавноправно тело и организацију у чијој су надлежности послови у вези са управљањем јавним дугом или интервенцијама у вези с тим управљањем; и/или вођењем рачуна корисника, осим субјеката за чије обавезе јемчи држава, а који не припадају категоријама субјеката из тач. 6), 8), 9) и 10) овог става;			
1.2.b)	(b) a central bank, the European Central Bank, the Bank for International Settlements, a multilateral development bank as referred to in Annex VI, Part 1, Section 4 of Directive 2006/48/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions (recast), the International Monetary Fund and the European Investment Bank;	01. 4.1.2. 4.1.6. 4.1.7.	2) Народна банка Србије; 6) Европска централна банка и друге централне банке; 7) Међународни монетарни фонд, Банка за међународна поравнања, Европска инвестициона банка и међународне развојне банке којима се, према пропису Народне банке Србије којим се уређује адекватност капитала банке, додељује најнижи пондер кредитног ризика;	ПУ		
1.2.c)	(c) a financial institution subject to prudential supervision including: (i) a credit institution as defined in Article 4(1) of	01. 4.1.3.	3) финансијска институција са седиштем у Републици Србији над чијим пословањем врши надзор надлежни орган, укључујући банку, друштво за осигурање, брокерско-дилерско	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Directive 2006/48/EC, including the institutions listed in Article 2 of that Directive;</p> <p>(ii) an investment firm as defined in Article 4(1)(1) of Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on markets in financial instruments;</p> <p>(iii) a financial institution as defined in Article 4(5) of Directive 2006/48/EC;</p> <p>(iv) an insurance undertaking as defined in Article 1(a) of Council Directive 92/49/EEC of 18 June 1992 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to direct insurance other than life insurance (third non-life insurance Directive) and an assurance undertaking as defined in Article 1(1)(a) of Directive 2002/83/EC of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 concerning life assurance;</p> <p>(v) an undertaking for collective investment in transferable securities (UCITS) as defined in Article 1(2) of Council Directive 85/611/EEC of 20 December 1985 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investment in transferable securities (UCITS) (2);</p> <p>(vi) a management company as defined in Article 1a(2) of Directive 85/611/EEC;</p>	<p>4.1.8.</p>	<p>друштво, друштво за управљање инвестиционим фондом, инвестициони фонд, друштво за управљање добровољним пензијским фондом, институцију електронског новца, платну институцију, јавног поштанског оператора у вези с финансијским услугама које пружа, друштво које обавља послове факторинга и друштво које обавља послове даваоца финансијског лизинга;</p> <p>8) финансијска институција у смислу прописа Европске уније над чијим пословањем врши надзор надлежни орган, укључујући кредитну институцију, инвестиционо друштво чија је делатност пружање једне или више инвестиционих услуга, финансијску институцију у смислу прописа Европске уније којима се уређују кредитне институције, институцију са седиштем у држави чланици Европске уније која обавља послове кредитне институције а на коју се не примењују прописи Европске уније којима се уређују кредитне институције, као и институцију са сличним положајем у трећој држави, друштво за осигурање, институцију колективног инвестирања у преносиве хартије од вредности и друштво за управљање институцијама колективног инвестирања у преносиве хартије од вредности;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
1.2.d)	(d) a central counterparty, settlement agent or clearing house, as defined respectively in Article 2(c), (d) and (e) of Directive 98/26/EC, including similar institutions regulated under national law acting in the futures, options and derivatives markets to the extent not covered by that Directive, and a person, other than a natural person, who acts in a trust or representative capacity on behalf of any one or more persons that includes any bondholders or holders of other forms of securitised debt or any institution as defined in points (a) to (d);	<p>0.1.</p> <p>4.1.9.</p> <p>4.1.10.</p>	<p>9) централни тржишни учесник, агент за поравнање и клириншка кућа у смислу прописа Европске уније којима се уређује коначност поравнања у платним системима и системима за поравнање хартија од вредности, укључујући институцију која обавља сродне послове на тржишту фјучерса, опција и других финансијских деривата у складу с прописима државе чланице;</p> <p>10) правно лице које као заступник или на други начин делује у име и/или за рачун субјеката из тач. 1) до 9) овог става или имаоца дужничких хартија од вредности или других преносивих секјуритизованих инструмената дуга које су издала та лица.</p>	ПУ		
1.2.e)	(e) a person other than a natural person, including unincorporated firms and partnerships, provided that the other party is an institution as defined in points (a) to (d).			НП		Опција је изабрана.
1.3. (first sentence)	Member States may exclude from the scope of this Directive financial collateral arrangements where one of the parties is a person mentioned in paragraph 2(e).			НП		Опција није изабрана.
1.3. (second sentence)	If they make use of this option Member States shall inform the Commission which shall inform the other Member States thereof.			НП		Опција није изабрана.

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
1.4.a)	(a) The financial collateral to be provided shall consist of cash, financial instruments or credit claims;	0.1. 6.1.	Средства обезбеђења, у смислу овог закона, могу бити: 1) новчана средства; 2) финансијски инструменти; 3) кредитна потраживања.	ПУ		
1.4.b)	(b) Member States may exclude from the scope of this Directive financial collateral consisting of the collateral provider's own shares, shares in affiliated undertakings within the meaning of seventh Council Directive 83/349/EEC of 13 June 1983 on consolidated accounts, and shares in undertakings whose exclusive purpose is to own means of production that are essential for the collateral provider's business or to own real property.	0.1. 8.3.	Финансијски инструменти из става 1. овог члана не могу бити сопствене акције даваоца обезбеђења.	ПУ		
1.4.c)	(c) Member States may exclude from the scope of this Directive credit claims where the debtor is a consumer as defined in Article 3(a) of Directive 2008/48/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on credit agreements for consumers or a micro or small enterprise as defined in Article 1 and Article 2(2) and (3) of the Annex to Commission Recommendation 2003/361/EC of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises, save where the collateral taker or the collateral provider of such credit claims is one of the institutions referred under Article 1(2)(b) of this Directive.			НП		Опција није изабрана.
1.5.1.	5. This Directive applies to financial collateral once it has been provided and if that provision can be evidenced in writing.	0.1. 11.1.	Одредбе овог закона примењују се само на уговоре о финансијском обезбеђењу код којих су примаоцу обезбеђења дата средства обезбеђења, односно код којих су прималац обезбеђења, његов заступник или друго лице	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>које делује у његово име и/или за његов рачун, на основу пренетих средстава обезбеђења или установљеног заложног права, стекли државину или контролу над средством обезбеђења (у даљем тексту: давање средстава обезбеђења), о чему се може обезбедити одговарајући доказ у писменој форми (у даљем тексту: писмени доказ).</p>			
1.5.2.	<p>The evidencing of the provision of financial collateral must allow for the identification of the financial collateral to which it applies. For this purpose, it is sufficient to prove that the book entry securities collateral has been credited to, or forms a credit in, the relevant account and that the cash collateral has been credited to, or forms a credit in, a designated account. For credit claims, the inclusion in a list of claims submitted in writing, or in a legally equivalent manner, to the collateral taker is sufficient to identify the credit claim and to evidence the provision of the claim provided as financial collateral between the parties.</p>	<p>0.1. 11.3. 11.4.</p>	<p>Писмени доказ о давању средства обезбеђења сматра се одговарајућим ако се на основу њега може јасно утврдити да је средство обезбеђења дато у складу са уговором о финансијском обезбеђењу.</p> <p>Ради утврђивања да је средство обезбеђења дато, довољно је пружити писмени доказ о следећем:</p> <p>1) да су новчана средства одобрена и/или евидентирана на одређеном новчаном рачуну – ако се као средство обезбеђења дају новчана средства;</p> <p>2) да су финансијски инструменти пренети на одређени рачун финансијских инструмената, односно да је уписано заложно право на финансијском инструменту у корист примаоца обезбеђења – ако се као средство обезбеђења дају финансијски инструменти;</p> <p>3) да је примаоцу обезбеђења, уз уговор о финансијском обезбеђењу, достављен списак</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			кредитних потраживања који обавезно садржи податке о дужнику тог потраживања, износу кредитног потраживања (главница, камата и накнаде) и датуму давања сагласности и изјаве из члана 9. став 5. овог закона – ако се као средство обезбеђења дају кредитна потраживања.			
1.5.3.	Without prejudice to the second subparagraph, Member States may provide that the inclusion in a list of claims submitted in writing, or in a legally equivalent manner, to the collateral taker is also sufficient to identify the credit claim and to evidence the provision of the claim provided as financial collateral against the debtor or third parties.	0.1. 11.5.	Сматра се да је кредитно потраживање као средство обезбеђења дато и кад дужник и/или треће лице нису обавештени о преносу тог потраживања, с тим да се дужник који је обавезу по основу овог потраживања извршио даваоцу обезбеђења – ослобађа те обавезе ако за тај пренос није знао.	ПУ		
1.5.4.	This Directive applies to financial collateral arrangements if that arrangement can be evidenced in writing or in a legally equivalent manner.	0.1. 3.2. 11.1.	Уговор о финансијском обезбеђењу закључује се у писменој или електронској форми, односно на трајном носачу података који омогућава чување и репродуковање изворних података у неизмењеном облику (у даљем тексту: писмена форма). Одредбе овог закона примењују се само на уговоре о финансијском обезбеђењу код којих су примаоцу обезбеђења дата средства обезбеђења, односно код којих су прималац обезбеђења, његов заступник или друго лице које делује у његово име и/или за његов рачун, на основу пренетих средстава обезбеђења или установљеног заложног права, стекли државину или контролу над средством обезбеђења (у даљем тексту: давање средстава обезбеђења), о чему се може обезбедити одговарајући доказ у писменој форми (у даљем тексту: писмени	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			доказ).			
1.6.	6. Articles 4 to 7 of this Directive shall not apply to any restriction on the enforcement of financial collateral arrangements or any restriction on the effect of a security financial collateral arrangement, any close out netting or set-off provision that is imposed by virtue of Title IV, Chapter V or VI of Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council, or to any such restriction that is imposed by virtue of similar powers in the law of a Member State to facilitate the orderly resolution of any entity referred to in points (c)(iv) and (d) of paragraph 2 which is subject to safeguards at least equivalent to those set out in Title IV, Chapter VII of Directive 2014/59/EU.	0.1. 19.4.	Одредбе чл. 12. до 17. овог закона не доводе у питање одредбе закона којим се уређују банке а које се односе на реструктурирање банака и банкарске групе, нити овлашћења Народне банке Србије у вези с реструктурирањем банке или банкарске групе која су утврђена тим законом а на основу којих се могу утврдити одређена ограничења која се односе на правне последице уговора о финансијском обезбеђењу, реализацију средства обезбеђења, нетирање по основу превременог доспећа или престанка обавеза или било који други начин и услове за реализацију средства обезбеђења.	ПУ		
2.1.a)	1. For the purpose of this Directive: (a) ‘financial collateral arrangement’ means a title transfer financial collateral arrangement or a security financial collateral arrangement whether or not these are covered by a master agreement or general terms and conditions;	0.1. 2.1.	Уговором о финансијском обезбеђењу обавезује се давалац обезбеђења да, ради обезбеђења извршења своје или туђе финансијске обавезе, пренесе средство обезбеђења примаоцу обезбеђења или да на том средству установи заложно право у корист примаоца обезбеђења, а прималац обезбеђења обавезује се да, у складу с тим уговором, примљена или еквивалентна средства обезбеђења врати даваоцу обезбеђења по извршењу финансијске обавезе, односно истовремено с тим извршењем. Уговор о финансијском обезбеђењу може бити посебан уговор или саставни део оквирног или другог уговора, односно општих услова пословања.	ПУ		
2.1.b)	(b) ‘title transfer financial collateral arrangement’ means an arrangement, including repurchase agreements, under which a collateral provider	01.	Давалац обезбеђења, на основу уговора о финансијском обезбеђењу којим се преноси средство обезбеђења, примаоцу обезбеђења:	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	transfers full ownership of, or full entitlement to, financial collateral to a collateral taker for the purpose of securing or otherwise covering the performance of relevant financial obligations;	2.2.	1) преноси право својине на новчаним средствима или финансијским инструментима који су средство обезбеђења; 2) преноси потраживање које је средство обезбеђења. Уговор из става 2. овог члана укључује и репо/реверзни репо уговор о куповини/продаји финансијских инструмената.			
2.1.c)	(c) 'security financial collateral arrangement' means an arrangement under which a collateral provider provides financial collateral by way of security to or in favour of a collateral taker, and where the full or qualified ownership of, or full entitlement to, the financial collateral remains with the collateral provider when the security right is established;	0.1. 2.5.	Ако је на основу уговора о финансијском обезбеђењу прималац обезбеђења стекао заложно право на средству обезбеђења, давалац обезбеђења задржава право својине на том средству, односно остаје ималац потраживања које је средство обезбеђења.	ПУ		
2.1.d)	(d) 'cash' means money credited to an account in any currency, or similar claims for the repayment of money, such as money market deposits;	0.1. 7.1. 7.2.	Новчана средства, као средство обезбеђења, јесу динарска или девизна средства на депозитном, платном или другом одређеном новчаном рачуну. Новчана средства из става 1. овог члана не односе се на готов новац.	ПУ		
2.1.e)	(e) 'financial instruments' means shares in companies and other securities equivalent to shares in companies and bonds and other forms of debt instruments if these are negotiable on the capital market, and any other securities which are normally dealt in and which give the right to acquire any such shares, bonds or other securities by subscription,	0.1. 8.1.	Финансијски инструменти, као средство обезбеђења, јесу хартије од вредности, инструменти тржишта новца и други финансијски инструменти у смислу закона којим се уређује тржиште капитала.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	purchase or exchange or which give rise to a cash settlement (excluding instruments of payment), including units in collective investment undertakings, money market instruments and claims relating to or rights in or in respect of any of the foregoing;					
2.1.f)	(f) 'relevant financial obligations' means the obligations which are secured by a financial collateral arrangement and which give a right to cash settlement and/or delivery of financial instruments.	0.1. 5.1.	Финансијска обавеза је обавеза чије је извршење обезбеђено уговором о финансијском обезбеђењу а по основу које поверилац има право на новчано намирење и/или право да му се предају, односно пренесу финансијски инструменти.	ПУ		
2.1. (second sentence)	Relevant financial obligations may consist of or include: (i) present or future, actual or contingent or prospective obligations (including such obligations arising under a master agreement or similar arrangement); (ii) obligations owed to the collateral taker by a person other than the collateral provider; or (iii) obligations of a specified class or kind arising from time to time;	0.1. 5.2.	Финансијска обавеза може бити садашња или будућа, условна или безусловна, стална или повремена, одредива по врсти и/или класи, као и друга финансијска обавеза која произлази из уговора, у складу са законом.	ПУ		
2.1.g)	(g) 'book entry securities collateral' means financial collateral provided under a financial collateral arrangement which consists of financial instruments, title to which is evidenced by entries in a register or account maintained by or on behalf of an intermediary;	0.1. 8.2.	Финансијски инструменти из става 1. овог члана који се издају у Републици Србији могу бити искључиво у дематеријализованом облику у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, а страни финансијски инструменти из тог става морају бити евидентирани у одговарајућем регистру или на рачуну тих инструмената и слободно преносиви, односно морају бити инструменти којима се може трговати.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.h)	(h) 'relevant account' means in relation to book entry securities collateral which is subject to a financial collateral arrangement, the register or account — which may be maintained by the collateral taker — in which the entries are made by which that book entry securities collateral is provided to the collateral taker;	<p>0.1.</p> <p>8.2.</p> <p>11.6.</p>	<p>Финансијски инструменти из става 1. овог члана који се издају у Републици Србији могу бити искључиво у дематеријализованом облику у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, а страни финансијски инструменти из тог става морају бити евидентирани у одговарајућем регистру или на рачуну тих инструмената и слободно преносиви, односно морају бити инструменти којима се може трговати.</p> <p>Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности прописује ближе услове и начин евидентирања преноса финансијских инструмената, односно уписа заложног права на финансијском инструменту као средстава обезбеђења по основу уговора о финансијском обезбеђењу.</p>	ПУ		
2.1.i)	<p>(i) 'equivalent collateral':</p> <p>(i) in relation to cash, means a payment of the same amount and in the same currency;</p> <p>(ii) in relation to financial instruments, means financial instruments of the same issuer or debtor, forming part of the same issue or class and of the same nominal amount, currency and description or, where a financial collateral arrangement provides for the transfer of other assets following the occurrence of any event relating to or affecting any financial instruments provided as financial collateral, those other assets;</p>	<p>0.1.</p> <p>10.1.</p>	<p>Еквивалентна средства обезбеђења су:</p> <p>1) код новчаних средстава – новчана средства у истом износу и истој валути;</p> <p>2) код финансијских инструмената – финансијски инструменти истог издаваоца који чине део исте емисије или класе финансијског инструмента, исте су номиналне вредности, исте валуте и истих других основних елемената као првобитно дата средства обезбеђења, или друга средства обезбеђења ако је то утврђено уговором о финансијском обезбеђењу.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.j)	(j) 'winding-up proceedings' means collective proceedings involving realisation of the assets and distribution of the proceeds among the creditors, shareholders or members as appropriate, which involve any intervention by administrative or judicial authorities, including where the collective proceedings are terminated by a composition or other analogous measure, whether or not they are founded on insolvency or are voluntary or compulsory;	01. 18.6.	Поступак стечаја или ликвидације, у смислу овог закона, означава поступак стечаја или ликвидације или други поступак колективног намерења поверилаца, акционара или других чланова друштва из имовине дужника, било да је покренут добровољно или принудно, а који се спроводи уз учешће судског или другог надлежног органа.	ПУ		
2.1.k)	(k) 'reorganisation measures' means measures which involve any intervention by administrative or judicial authorities which are intended to preserve or restore the financial situation and which affect pre-existing rights of third parties, including but not limited to measures involving a suspension of payments, suspension of enforcement measures or reduction of claims;	01. 18.7.	Мере реорганизације, у смислу овог закона, означавају мере које судски или други надлежни орган примењује ради очувања или побољшања финансијског стања дужника, ако те мере утичу на стечена права трећих лица, посебно мере које се односе на забрану или ограничење плаћања, извршење обавеза или смањење потраживања.	ПУ		
2.1.l)	(l) 'enforcement event' means an event of default or any similar event as agreed between the parties on the occurrence of which, under the terms of a financial collateral arrangement or by operation of law, the collateral taker is entitled to realise or appropriate financial collateral or a close-out netting provision comes into effect;	01. 14.1.	Услови за реализацију средства обезбеђења јесу неизвршење доспеле финансијске обавезе или други сличан догађај или околност која се односи на једну од уговорних страна а који су предвиђени уговором о финансијском обезбеђењу и по чијем наступању: 1) прималац обезбеђења стиче право да своје потраживање намири вансудским путем из средства обезбеђења у складу с чл. 15. и 16. овог закона; и/или 2) врши се нетирање потраживања и обавеза између даваоца обезбеђења и примаоца обезбеђења у складу с чланом 17. овог закона.	ПУ		
2.1.m)	(m) 'right of use' means the right of the collateral taker to use and dispose of financial collateral	01.	Ако је на основу уговора о финансијском обезбеђењу пренето средство обезбеђења –	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	provided under a security financial collateral arrangement as the owner of it in accordance with the terms of the security financial collateral arrangement;	2.4.	прималац обезбеђења, ако није друкчије уговорено, има право да користи новчана средства и финансијске инструменте који чине средство обезбеђења и да њима располаже, укључујући право на њихово отуђење.			
2.1.n)	<p>(n) ‘close-out netting provision’ means a provision of a financial collateral arrangement, or of an arrangement of which a financial collateral arrangement forms part, or, in the absence of any such provision, any statutory rule by which, on the occurrence of an enforcement event, whether through the operation of netting or set-off or otherwise:</p> <p>(i) the obligations of the parties are accelerated so as to be immediately due and expressed as an obligation to pay an amount representing their estimated current value, or are terminated and replaced by an obligation to pay such an amount; and/or</p> <p>(ii) an account is taken of what is due from each party to the other in respect of such obligations, and a net sum equal to the balance of the account is payable by the party from whom the larger amount is due to the other party;</p>	0.1. 17.1.	<p>Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити да се, по наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу с чланом 14. овог закона, аутоматски или на захтев уговорне стране, предузима следеће:</p> <p>1) међусобне обавезе по основу једног или више уговора о финансијском обезбеђењу сматрају се доспелим и изражавају се као новчане обавезе или престају и замењују се новим новчаним обавезама, у складу с њиховом процењеном текућом вредношћу, односно вредношћу која је утврђена на начин из уговора о финансијском обезбеђењу, и/или</p> <p>2) врши се нетирање (пребијање) међусобних потраживања и обавеза по основу једног или више уговора о финансијском обезбеђењу, тако да је уговорна страна која дугује већи износ дужна да плати разлику у износу потраживања (нето износ).</p>	ПУ		
2.1.o)	(o) ‘credit claims’ means pecuniary claims arising out of an agreement whereby a credit institution, as defined in Article 4(1) of Directive 2006/48/EC, including the institutions listed in Article 2 of that Directive, grants credit in the form of a loan.	0.1. 9.1. 9.2.	<p>Кредитна потраживања, као средство обезбеђења, јесу новчана потраживања из уговора о кредиту који одобрава банка или друго лице које, у складу са законом, може одобравати кредитне.</p> <p>Под кредитним потраживањима из става 1. овог члана подразумевају се и новчана потраживања из уговора о кредиту који одобрава кредитна</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			институција или друга институција која обавља послове кредитне институције из члана 4. став 1. тачка 8) овог закона.			
2.2.	2. References in this Directive to financial collateral being ‘provided’, or to the ‘provision’ of financial collateral, are to the financial collateral being delivered, transferred, held, registered or otherwise designated so as to be in the possession or under the control of the collateral taker or of a person acting on the collateral taker's behalf. Any right of substitution, right to withdraw excess financial collateral in favour of the collateral provider or, in the case of credit claims, right to collect the proceeds thereof until further notice, shall not prejudice the financial collateral having been provided to the collateral taker as mentioned in this Directive	<p>0.1.</p> <p>11.1.</p> <p>13.4.</p>	<p>Одредбе овог закона примењују се само на уговоре о финансијском обезбеђењу код којих су примаоцу обезбеђења дата средства обезбеђења, односно код којих су прималац обезбеђења, његов заступник или друго лице које делује у његово име и/или за његов рачун, на основу пренетих средстава обезбеђења или установљеног заложног права, стекли државину или контролу над средством обезбеђења (у даљем тексту: давање средстава обезбеђења), о чему се може обезбедити одговарајући доказ у писменој форми (у даљем тексту: писмени доказ).</p> <p>Право даваоца обезбеђења на повлачење, односно замену датих средстава обезбеђења не утиче на права примаоца обезбеђења по основу средства обезбеђења утврђена уговором о финансијском обезбеђењу.</p>	ПУ		
2.3.	3. References in this Directive to ‘writing’ include recording by electronic means and any other durable medium.	<p>0.1.</p> <p>3.2.</p>	<p>Уговор о финансијском обезбеђењу закључује се у писменој или електронској форми, односно на трајном носачу података који омогућава чување и репродуковање изворних података у неизмењеном облику (у даљем тексту: писмена форма).</p>	ПУ		
3.1.	1. Member States shall not require that the creation, validity, perfection, enforceability or admissibility in evidence of a financial collateral arrangement or the provision of financial collateral under a financial collateral arrangement be dependent on	<p>0.1.</p> <p>11.4.</p>	<p>Ради утврђивања да је средство обезбеђења дато, довољно је пружити писмени доказ о следећем:</p> <p>1) да су новчана средства одобрена и/или</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>the performance of any formal act.</p> <p>Without prejudice to Article 1(5), when credit claims are provided as financial collateral, Member States shall not require that the creation, validity, perfection, priority, enforceability or admissibility in evidence of such financial collateral be dependent on the performance of any formal act such as the registration or the notification of the debtor of the credit claim provided as collateral. However, Member States may require the performance of a formal act, such as registration or notification, for purposes of perfection, priority, enforceability or admissibility in evidence against the debtor or third parties.</p> <p>By 30 June 2014, the Commission shall report to the European Parliament and to the Council on whether this paragraph continues to be appropriate</p>		<p>евидентирана на одређеном новчаном рачуну – ако се као средство обезбеђења дају новчана средства;</p> <p>2) да су финансијски инструменти пренети на одређени рачун финансијских инструмената, односно да је уписано založno право на финансијском инструменту у корист примаоца обезбеђења – ако се као средство обезбеђења дају финансијски инструменти;</p> <p>3) да је примаоцу обезбеђења, уз уговор о финансијском обезбеђењу, достављен списак кредитних потраживања који обавезно садржи податке о дужнику тог потраживања, износу кредитног потраживања (главница, камата и накнаде) и датуму давања сагласности и изјаве из члана 9. став 5. овог закона – ако се као средство обезбеђења дају кредитна потраживања.</p>			
3.2.	<p>2. Paragraph 1 is without prejudice to the application of this Directive to financial collateral only once it has been provided and if that provision can be evidenced in writing and where the financial collateral arrangement can be evidenced in writing or in a legally equivalent manner.</p>	<p>0.1.</p> <p>11.1.</p> <p>11.2.</p>	<p>Одредбе овог закона примењују се само на уговоре о финансијском обезбеђењу код којих су примаоцу обезбеђења дата средства обезбеђења, односно код којих су прималац обезбеђења, његов заступник или друго лице које делује у његово име и/или за његов рачун, на основу пренетих средстава обезбеђења или установљеног zaloжног права, стекли државину или контролу над средством обезбеђења (у даљем тексту: давање средстава обезбеђења), о чему се може обезбедити одговарајући доказ у писменој форми (у даљем тексту: писмени доказ).</p> <p>Прималац обезбеђења стиче средство</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		11.3.	<p>обезбеђења, односно заложно право на средству обезбеђења у тренутку кад му је то средство обезбеђења дато.</p> <p>Писмени доказ о давању средства обезбеђења сматра се одговарајућим ако се на основу њега може јасно утврдити да је средство обезбеђења дато у складу са уговором о финансијском обезбеђењу.</p>			
3.3.	<p>3. Without prejudice to Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts and national provisions concerning unfair contract terms, Member States shall ensure that debtors of the credit claims may validly waive, in writing or in a legally equivalent manner:</p> <p>(i) their rights of set-off vis-à-vis the creditors of the credit claim and vis-à-vis persons to whom the creditor assigned, pledged or otherwise mobilised the credit claim as collateral; and</p> <p>(ii) their rights arising from banking secrecy rules that would otherwise prevent or restrict the ability of the creditor of the credit claim to provide information on the credit claim or the debtor for the purposes of using the credit claim as collateral.</p>	0.1. 9.5.	<p>Кредитно потраживање може бити средство обезбеђења ако је дужник по кредитном потраживању, при закључењу уговора о кредиту или накнадно, учинио следеће:</p> <p>1) дао сагласност за пренос и обраду само оних података који су примаоцу обезбеђења неопходни ради реализације тог средства обезбеђења а који се у складу са законом сматрају банкарском или другом тајном;</p> <p>2) дао изјаву да неће извршити пребијање свог потраживања према повериоцу с кредитним потраживањем повериоца које је дато као финансијско обезбеђење, док траје то обезбеђење.</p>	ПУ		
4.1.	Member States shall ensure that on the occurrence of an enforcement event, the collateral taker shall	0.1.	По наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу с чланом 14. овог закона,	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>be able to realise in the following manners, any financial collateral provided under, and subject to the terms agreed in, a security financial collateral arrangement:</p> <p>(a) financial instruments by sale or appropriation and by setting off their value against, or applying their value in discharge of, the relevant financial obligations;</p> <p>(b) cash by setting off the amount against or applying it in discharge of the relevant financial obligations;</p> <p>(c) credit claims, by sale or appropriation and by setting off their value against, or applying their value in discharge of, the relevant financial obligations.</p>	15.1.	<p>прималац обезбеђења нема више обавезу да даваоцу обезбеђења врати примљена или еквивалентна средства обезбеђења, већ своје потраживање може намирити из заложених средстава обезбеђења, на следећи начин:</p> <p>1) непосредним намирењем из новчаних средстава која су средство обезбеђења, тако што вредност новчаних средстава пребије с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе;</p> <p>2) продајом или присвајањем, тј. задржавањем у својину финансијског инструмента који је средство обезбеђења (прималац обезбеђења стиче право својине над финансијским инструментом);</p> <p>3) продајом или присвајањем, тј. задржавањем кредитног потраживања које је средство обезбеђења (прималац обезбеђења постаје ималац тог потраживања).</p>			
4.2.	<p>2. Appropriation is possible only if:</p> <p>(a) this has been agreed by the parties in the security financial collateral arrangement; and</p> <p>(b) the parties have agreed in the security financial collateral arrangement on the valuation of the financial instruments and the credit claims.</p>	0.1. 15.4.	<p>Присвајање заложеног средства обезбеђења могуће је само ако су прималац и давалац обезбеђења изричито уговорили то присвајање, као и начин утврђивања вредности средстава обезбеђења у том случају.</p>	ПУ		
4.4.	<p>The manners of realising the financial collateral referred to in paragraph 1 shall, subject to the terms agreed in the security financial collateral arrangement, be without any requirement to the effect that:</p>	0.1. 14.2.	<p>Реализација средстава обезбеђења врши се на начин утврђен уговором о финансијском обезбеђењу, у складу с чл. 15. до 17. овог закона.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(a) prior notice of the intention to realise must have been given;</p> <p>(b) the terms of the realisation be approved by any court, public officer or other person;</p> <p>(c) the realisation be conducted by public auction or in any other prescribed manner; or</p> <p>(d) any additional time period must have elapsed.</p>	14.3.	<p>Реализација средства обезбеђења, ако друкчије није утврђено уговором о финансијском обезбеђењу, извршава се на следећи начин:</p> <p>1) без достављања претходног обавештења, односно упозорења о намери реализације средстава обезбеђења, било даваоцу обезбеђења, било дужнику по финансијској обавези (ако то није исто лице као давалац обезбеђења);</p> <p>2) без сагласности или одлуке суда, органа јавне власти или било ког другог лица;</p> <p>3) без јавне продаје или било ког другог прописаног начина реализације;</p> <p>4) без утврђивања посебног рока који мора протећи од наступања услова за реализацију средстава обезбеђења до те реализације.</p>			
4.5.	Member States shall ensure that a financial collateral arrangement can take effect in accordance with its terms notwithstanding the commencement or continuation of winding-up proceedings or reorganisation measures in respect of the collateral provider or collateral taker.	<p>01. 14.4.</p> <p>02. 14a.1.</p>	<p>На реализацију средстава обезбеђења не утиче покретање/отварање поступка стечаја, ликвидације или примена мере реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења, нити било која одлука или сагласност надлежног органа у том поступку може бити претходни или накнадни услов за реализацију средстава обезбеђења.</p> <p>Права и обавезе из уговора о финансијском обезбеђењу који је закључен у складу са законом којим се уређује финансијско обезбеђење, укључујући давање, стицање,</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		157.6.	<p>промену и реализацију средства обезбеђења у смислу тог закона, извршавају се несметано без обзира на покретање, отварање и спровођење поступка стечаја над стечајним дужником – даваоцем или примаоцем средства обезбеђења.</p> <p>Спровођење мера предвиђених планом реорганизације не може се вршити супротно одредбама закона којим се уређује финансијско обезбеђење.</p>			
4.6.	This Article and Articles 5, 6 and 7 shall be without prejudice to any requirements under national law to the effect that the realisation or valuation of financial collateral and the calculation of the relevant financial obligations must be conducted in a commercially reasonable manner.	0.1. 15.7. 16.2. 17.3.	<p>Прималац обезбеђења дужан је да при намирењу потраживања, односно утврђивању вредности средства обезбеђења и израчунавању финансијске обавезе поступа с пажњом доброг стручњака, узимајући у обзир тржишне околности.</p> <p>На намирење потраживања примаоца обезбеђења у случају стечених средстава обезбеђења сходно се примењују одредбе о намирењу потраживања из заложених средстава обезбеђења из члана 15. ст. 3. до 7. овог закона.</p> <p>На намирење потраживања нетирањем из овог члана – сходно се примењују одредбе о намирењу потраживања из заложених средстава обезбеђења из члана 15. ст. 5. и 6. овог закона.</p>	ПУ		
5.1.	If and to the extent that the terms of a security financial collateral arrangement so provide, Member States shall ensure that the collateral taker is entitled to exercise a right of use in relation to financial collateral provided under the security financial collateral arrangement.	0.1. 12.1.	Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити да прималац обезбеђења има право коришћења средства обезбеђења на коме је уписано његово заложно право (у даљем тексту: заложено средство обезбеђења) и/или располагања заложеним средством обезбеђења.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		12.2.	Обим и садржина права коришћења и располагања из става 1. овог члана уређују се уговором о финансијском обезбеђењу, а та права могу бити једнака правима која би прималац обезбеђења имао да је власник тог средства обезбеђења.			
5.2.	<p>Where a collateral taker exercises a right of use, he thereby incurs an obligation to transfer equivalent collateral to replace the original financial collateral at the latest on the due date for the performance of the relevant financial obligations covered by the security financial collateral arrangement.</p> <p>Alternatively, the collateral taker shall, on the due date for the performance of the relevant financial obligations, either transfer equivalent collateral, or, if and to the extent that the terms of a security financial collateral arrangement so provide, set off the value of the equivalent collateral against or apply it in discharge of the relevant financial obligations.</p>	0.1. 12.3.	<p>Ако прималац обезбеђења користи заложено средство обезбеђења и/или располаже њиме, дужан је да:</p> <p>1) најкасније на дан доспећа финансијске обавезе врати, односно пренесе иста или еквивалентна средства обезбеђења даваоцу обезбеђења, у складу са уговором о финансијском обезбеђењу, и/или</p> <p>2) на дан доспећа финансијске обавезе, ако је то утврђено уговором о финансијском обезбеђењу, изврши пребијање вредности средстава обезбеђења с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе.</p>	ПУ		
5.3.	The equivalent collateral transferred in discharge of an obligation as described in paragraph 2, first subparagraph, shall be subject to the same security financial collateral agreement to which the original financial collateral was subject and shall be treated as having been provided under the security financial collateral arrangement at the same time as the original financial collateral was first provided.	0.1. 10.2.	На еквивалентна средства обезбеђења, односно на остваривање права и извршавање обавеза по основу тих средстава обезбеђења – примењују се одредбе уговора о финансијском обезбеђењу које се односе на првобитно дата средства обезбеђења.	ПУ		
5.4.	Member States shall ensure that the use of financial collateral by the collateral taker according to this Article does not render invalid or unenforceable the rights of the collateral taker under the security	0.1. 12.5.	Право коришћења и располагања из овог члана престаје извршењем финансијске обавезе или намирењем из средства обезбеђења извршеним у складу с чл. 15. и 16. овог закона или			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	financial collateral arrangement in relation to the financial collateral transferred by the collateral taker in discharge of an obligation as described in paragraph 2, first subparagraph.		нетирањем потраживања и обавеза извршеним у складу с чланом 17. овог закона.			
5.5.	If an enforcement event occurs while an obligation as described in paragraph 2 first subparagraph remains outstanding, the obligation may be the subject of a close-out netting provision.	<p>0.1. 14.1</p> <p>14.2.</p>	<p>Услови за реализацију средства обезбеђења јесу неизвршење доспеле финансијске обавезе или други сличан догађај или околност која се односи на једну од уговорних страна а који су предвиђени уговором о финансијском обезбеђењу и по чијем наступању:</p> <p>1) прималац обезбеђења стиче право да своје потраживање намири вансудским путем из средства обезбеђења у складу с чл. 15. и 16. овог закона; и/или</p> <p>2) врши се нетирање потраживања и обавеза између даваоца обезбеђења и примаоца обезбеђења у складу с чланом 17. овог закона.</p> <p>Реализација средстава обезбеђења врши се на начин утврђен уговором о финансијском обезбеђењу, у складу с чл. 15. до 17. овог закона.</p>			
5.6.	This Article shall not apply to credit claims.	<p>0.1. 12.7.</p>	Прималац обезбеђења код залоге кредитног потраживања нема права из овог члана.	ПУ		
6.1.	1. Member States shall ensure that a title transfer financial collateral arrangement can take effect in accordance with its terms.	<p>0.1. 2.1.</p>	Уговором о финансијском обезбеђењу обавезује се давалац обезбеђења да, ради обезбеђења извршења своје или туђе финансијске обавезе, пренесе средство обезбеђења примаоцу обезбеђења или да на том средству установи заложно право у корист примаоца обезбеђења, а прималац обезбеђења обавезује се да, у складу с	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		16.1.	<p>тим уговором, примљена или еквивалентна средства обезбеђења врати даваоцу обезбеђења по извршењу финансијске обавезе, односно истовремено с тим извршењем.</p> <p>Ако је стекао средство обезбеђења у складу са уговором о финансијском обезбеђењу из члана 2. став 2. овог закона – прималац обезбеђења по наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу с чланом 14. овог закона нема више обавезу да даваоцу обезбеђења врати примљена или еквивалентна средства обезбеђења, већ своје потраживање може намирити из стечених средстава обезбеђења.</p>			
6.2.	2. If an enforcement event occurs while any obligation of the collateral taker to transfer equivalent collateral under a title transfer financial collateral arrangement remains outstanding, the obligation may be the subject of a close-out netting provision.	0.1. 16.2.	<p>На намирење потраживања примаоца обезбеђења у случају стечених средстава обезбеђења сходно се примењују одредбе о намирењу потраживања из заложенних средстава обезбеђења из члана 15. ст. 3. до 7. овог закона.</p>	ПУ		
7.1.	<p>Member States shall ensure that a close-out netting provision can take effect in accordance with its terms:</p> <p>(a) notwithstanding the commencement or continuation of winding-up proceedings or reorganisation measures in respect of the collateral provider and/or the collateral taker; and/or</p> <p>(b) notwithstanding any purported assignment, judicial or other attachment or other disposition of or in respect of such rights.</p>	0.1. 18.2.	<p>Одредбе уговора о финансијском обезбеђењу, као ни давање, стицање и промена средства обезбеђења у складу с тим уговором – не могу се побијати нити утврђивати ништавим само због тога што је:</p> <p>1) уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено пре тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању/отварању поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације, односно предузимања правне радње у вези с тим поступком или у</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>прописаном року пре покретања/отварања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења;</p> <p>2) финансијска обавеза настала пре дана на који је средство обезбеђења дато, стечено или промењено.</p>			
7.2.	Member States shall ensure that the operation of a close-out netting provision may not be subject to any of the requirements that are mentioned in Article 4(4), unless otherwise agreed by the parties.	<p>01. 17.1</p>	<p>Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити да се, по наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу с чланом 14. овог закона, аутоматски или на захтев уговорне стране, предузима следеће:</p> <p>1) међусобне обавезе по основу једног или више уговора о финансијском обезбеђењу сматрају се доспелим и изражавају се као новчане обавезе или престају и замењују се новим новчаним обавезама, у складу с њиховом процењеном текућом вредношћу, односно вредношћу која је утврђена на начин из уговора о финансијском обезбеђењу, и/или</p> <p>2) врши се нетирање (пребијање) међусобних потраживања и обавеза по основу једног или више уговора о финансијском обезбеђењу, тако да је уговорна страна која дугује већи износ дужна да плати разлику у износу потраживања (нето износ).</p> <p>На нетирање по основу превременог доспећа или престанака обавеза (енг. close-out netting) по основу уговора о финансијском обезбеђењу и других финансијских уговора у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење –</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			примењују се одредбе тог закона.			
8.1.	<p>Member States shall ensure that a financial collateral arrangement, as well as the provision of financial collateral under such arrangement, may not be declared invalid or void or be reversed on the sole basis that the financial collateral arrangement has come into existence, or the financial collateral has been provided:</p> <p>(a) on the day of the commencement of winding-up proceedings or reorganisation measures, but prior to the order or decree making that commencement; or</p> <p>(b) in a prescribed period prior to, and defined by reference to, the commencement of such proceedings or measures or by reference to the making of any order or decree or the taking of any other action or occurrence of any other event in the course of such proceedings or measures.</p>	<p>0.1.</p> <p>18.2.</p>	<p>Одредбе уговора о финансијском обезбеђењу, као ни давање, стицање и промена средства обезбеђења у складу с тим уговором – не могу се побијати нити утврђивати ништавим само због тога што је:</p> <p>1) уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено пре тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању/отварању поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације, односно предузимања правне радње у вези с тим поступком или у прописаном року пре покретања/отварања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења;</p> <p>2) финансијска обавеза настала пре дана на који је средство обезбеђења дато, стечено или промењено.</p>	ПУ		
8.2.	<p>Member States shall ensure that where a financial collateral arrangement or a relevant financial obligation has come into existence, or financial collateral has been provided on the day of, but after the moment of the commencement of, winding-up proceedings or reorganisation measures, it shall be legally enforceable and binding on third parties if the collateral taker can prove that he was not aware, nor should have been aware, of the commencement of such proceedings or measures.</p>	<p>0.1.</p> <p>18.3.</p>	<p>Ако је уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено, или је финансијска обавеза настала на дан покретања/отварања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације а након тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању/отварању тог поступка или примени мера – уговор о финансијском обезбеђењу, као и давање, стицање и промена средства обезбеђења, правно су важећи и обавезујући ако примаоц обезбеђења докаже да није знао, нити је био дужан да зна за покретање/отварање</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			тог поступка или примену тих мера.			
8.3.	<p>Where a financial collateral arrangement contains:</p> <p>(a) an obligation to provide financial collateral or additional financial collateral in order to take account of changes in the value of the financial collateral or in the amount of the relevant financial obligations, or</p> <p>(b) a right to withdraw financial collateral on providing, by way of substitution or exchange, financial collateral of substantially the same value,</p> <p>Member States shall ensure that the provision of financial collateral, additional financial collateral or substitute or replacement financial collateral under such an obligation or right shall not be treated as invalid or reversed or declared void on the sole basis that:</p> <p>(i) such provision was made on the day of the commencement of winding-up proceedings or reorganisation measures, but prior to the order or decree making that commencement or in a prescribed period prior to, and defined by reference to, the commencement of winding-up proceedings or reorganisation measures or by reference to the making of any order or decree or the taking of any other action or occurrence of any other event in the course of such proceedings or measures; and/or</p> <p>(ii) the relevant financial obligations were incurred prior to the date of the provision of the financial collateral, additional financial collateral or substitute or replacement financial collateral.</p>	<p>0.1.</p> <p>13.1.</p> <p>13.3.</p> <p>18.2.</p>	<p>Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити промена средстава обезбеђења, и то:</p> <p>1) обавеза даваоца обезбеђења да пружи, тј. да да додатна средства обезбеђења ако се смањи вредност средстава обезбеђења у односу на финансијску обавезу;</p> <p>2) право даваоца обезбеђења да повуче део средстава обезбеђења ако се повећа вредност средстава обезбеђења у односу на финансијску обавезу;</p> <p>3) право даваоца обезбеђења да замени дато средство обезбеђења другим средством обезбеђења најмање исте вредности.</p> <p>На нова, односно додатна средства обезбеђења примењују се одредбе уговора о финансијском обезбеђењу које се односе на првобитно дата средства обезбеђења.</p> <p>Одредбе уговора о финансијском обезбеђењу, као ни давање, стицање и промена средстава обезбеђења у складу с тим уговором – не могу се побијати нити утврђивати ништавим само због тога што је:</p> <p>1) уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено пре тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању/отварању поступка стечаја или ликвидације или примене</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>мера реорганизације, односно предузимања правне радње у вези с тим поступком или у прописаном року пре покретања/отварања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења;</p> <p>2) финансијска обавеза настала пре дана на који је средство обезбеђења дато, стечено или промењено.</p> <p>18.3. Ако је уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено, или је финансијска обавеза настала на дан покретања/отварања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације а након тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању/отварању тог поступка или примени мера – уговор о финансијском обезбеђењу, као и давање, стицање и промена средстава обезбеђења, правно су важећи и обавезујући ако прималац обезбеђења докаже да није знао, нити је био дужан да зна за покретање/отварање тог поступка или примену тих мера.</p>			
8.4.	Without prejudice to paragraphs 1, 2 and 3, this Directive leaves unaffected the general rules of national insolvency law in relation to the voidance of transactions entered into during the prescribed period referred to in paragraph 1(b) and in paragraph 3(i).	0.1. 18.4.	На побијање правних послова и радњи стечајног дужника који је прималац или давалац обезбеђења примењују се одредбе закона којим се уређује стечај, ако нису у супротности са овим законом.	ПУ		
9.1.	Any question with respect to any of the matters specified in paragraph 2 arising in relation to book entry securities collateral shall be governed by the law of the country in which the relevant account is	0.1. 8.5.	Када су финансијски инструменти средство обезбеђења у смислу овог закона, на уговоре о финансијском обезбеђењу примењује се право државе у којој се налази седиште овлашћене	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	maintained. The reference to the law of a country is a reference to its domestic law, disregarding any rule under which, in deciding the relevant question, reference should be made to the law of another country.		институције која води регистар ових инструмената, односно рачун на коме су регистровани ти инструменти, а по питањима која се односе на следеће:			
9.2.	The matters referred to in paragraph 1 are:	0.1. 8.5.	Када су финансијски инструменти средство обезбеђења у смислу овог закона, на уговоре о финансијском обезбеђењу примењује се право државе у којој се налази седиште овлашћене институције која води регистар ових инструмената, односно рачун на коме су регистровани ти инструменти, а по питањима која се односе на следеће:	ПУ		
9.2.a)	(a) the legal nature and proprietary effects of book entry securities collateral;	0.1. 8.5.1.	1) врсту и правну природу финансијских инструмената и права из тих инструмената;	ПУ		
9.2.b)	(b) the requirements for perfecting a financial collateral arrangement relating to book entry securities collateral and the provision of book entry securities collateral under such an arrangement, and more generally the completion of the steps necessary to render such an arrangement and provision effective against third parties;	0.1. 8.5.2.	2) захтеве у вези са закључивањем уговора о финансијском обезбеђењу и давањем финансијских инструмената као средстава обезбеђења;	ПУ		
9.2.c)	(c) whether a person's title to or interest in such book entry securities collateral is overridden by or subordinated to a competing title or interest, or a good faith acquisition has occurred;	0.1. 8.5.3.	3) утврђивање права према трећим лицима у односу на финансијске инструменте;	ПУ		
9.2.d)	(d) the steps required for the realisation of book entry securities collateral following the occurrence of an enforcement event.	0.1. 8.5.4.	4) поступке намирења потраживања и нетирања по наступању услова за реализацију финансијских инструмената као средстава обезбеђења.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
9a	This Directive shall be without prejudice to Directives 2008/48/EC and 2014/59/EU.	0.1. 19.4.	Одредбе чл. 12. до 17. овог закона не доводе у питање одредбе закона којим се уређују банке а које се односе на реструктурирање банака и банкарске групе, нити овлашћења Народне банке Србије у вези с реструктурирањем банке или банкарске групе која су утврђена тим законом а на основу којих се могу утврдити одређена ограничења која се односе на правне последице уговора о финансијском обезбеђењу, реализацију средства обезбеђења, нетирање по основу превременог доспећа или престанка обавеза или било који други начин и услове за реализацију средства обезбеђења.	ПУ		
10.	Not later than 27 December 2006, the Commission shall present a report to the European Parliament and the Council on the application of this Directive, in particular on the application of Article 1(3), Article 4(3) and Article 5, accompanied where appropriate by proposals for its revision.			НП		
11.1.	Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 27 December 2003 at the latest. They shall forthwith inform the Commission thereof.			НП		
11.2.	When Member States adopt those provisions, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such reference on the occasion of their official publication. Member States shall determine how such reference is to be made.			НП		
12.	This Directive shall enter into force on the day of its publication in the Official Journal of the European Communities.			НП		
13.	This Directive is addressed to the Member States.			НП		

